

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

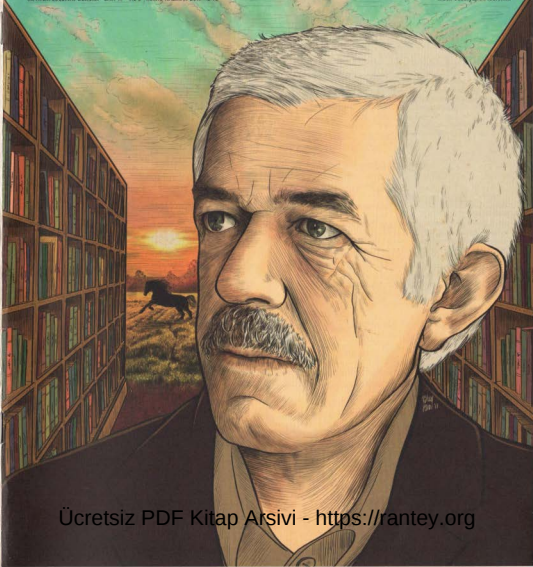
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Fikir Sanat ve Edebiyat Dergisi

KAFKAOKUR*

İKİ AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ - SAYI 17 - YIL 3 - MAYIS-HAZİRAN 2017 - 8 TL

*...ben edebiyatın ibaretim.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

"...ben edebiyattan ibaretim." K.

KAFKAOKUR

SAYI 17 • YIL 3 • MAYIS HAZİRAN 2017

Hasan Ali Toptaş DİLEKATLI	2	28	Gölge ASLIHAN UYSAK, Anlatı
Gürültüde Yazmak ECE TEMELKURAN, Deneme	8	30	İki Kara Kuş MERVE ÖZDOLAP, Anlatı
DasDas: Joseph K. MERT FIRAT, Tiyatro	10	31	Göğüs Kafesi ATILAY AŞKAROĞLU, Anlatı
Değişen Dünyanın Adıyla AYŞE UZUN, Deneme	11	32	Yeraltı BÜŞRA BİÇER, Film İnceleme
Yolculuk SERKAN KARADAĞ, Şiir	12	35	Takas SELCAN AYDIN, Anlatı
Kızıl Kiremitli Evler ÖMER OKATALI, Şiir	13	36	Rıdvan - Görev - III EMRE POLAT, Kafkaesk Bilim Kurgu Yazı Dizisi
Anımsamak NİHAN ÖZKOÇAK, Anlatı	14	38	Buğday Tanesi ERAY YASİN IŞIK, Anlatı
Yoksa Zeus Haklı mıydı? EVİNDAR ÇAKIL, Anlatı	15	39	Kendime Ait Bir Oda ESRA PULAK, Aforizma
Nakavt CANSU CİNDORUK, Anlatı	16	40	Bir Ayla Algan Röportajı NAZLI BAŞARAN, Röportaj
Silüet MURAT GÜLEN, Öykü	18	44	İçselleştiremediklerim MUSTAFA SİLİCİ, Anlatı
Safderun KAAN MURAT YANIK, Deneme	20	46	Can Dostum, 1997 Film Alıntısı
Mengene BURAK KARADUMAN, Anlatı	23	47	Raflarımdaki Çılgınlıklar Didem Yıldız, Anlatı
Açık Mektup EZGİ AYVALI, Anlatı	24	48	Yağmurlu Hava Güncesi SUMRU UZUN, Öykü
BERGER, AYHAN, TOLSTOY, CAMUS SÖZLER	26	50	Kitaplardan Filmlere NURDAN BAYSAL, İnceleme

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rante.org>

Yazılarınızı, çizimlerinizi ve çalışmalarınızı okurtemsilcisi@kafkaokur.com adresinden bize ulaştırabilirsiniz.

Kaynakça | www.kafkaokur.com/say17kaynakca

Kafka Okur

Fikir, Sanat ve Edebiyat Dergisi

"...ben edebiyattan ibaretim."

Franz Kafka

İki Aylık Edebiyat Dergisi

Sayı 17 - Mayıs-Haziran 2017 - 8 TL

www.kafkaokur.com

● kafkaokur

● kafkaokur

● kafkaokurdergi

İmtiyaz Sahibi

Gökhan Demir

Yayın Yönetmeni

Gökhan Demir

gokhan@kafkaokur.com

Editör

Merve Özdoğal

merve@kafkaokur.com

Sanat Yönetmeni

Rabia Gencer

rabia@kafkaokur.com

Kapak Resmi

Tülay Palaz

tulayp@gmail.com

Arka Kapak Resmi

Rabia Gencer

İllüstrasyonlar

Tülay Palaz

Filiz İrem Özbaş

Eren Caner Polat

Reklam

Fatih Cerrahoğlu

fatih@kafkaokur.com

İletişim

e-posta: okurtemsilcisi@kafkaokur.com

Online Satış

kafkadukkan.com

bilgi@kafkadukkan.com

telefon: +90 530 727 15 23

ISSN

2448-6824

Yayın Türü

Yerel, Süreli Yayın

Baskı

İmak Ofset Basım Yayın

Tic. ve San. Ltd. Şti.

Merkez Mah. Atatürk Cad. Göl Sok.

No:1 Yenibosna, İstanbul

Tel: 444 62 18

Matbaa Sertifika No: 12351

Dağıtım

DPP: (212) 622 22 22

Her hakkı saklıdır

Bu dergide yer alan yazı, makale

fotoğraf ve illüstrasyonların

ortamları da dahil olmak üzere yazılı

izin olmaksızın kullanılamaz.

02 TOPTAS

dilek atlı

Toptas, mütevazı ve ürkek kişiliğini metninde saklı tutan, insan ruhunu hem okuyan hem de yırtan hikâyeler anlatıyor. O, "Edebiyat"ın inna'na inanıyor. Kendini roman sanatına gönül vermiş bir işçi olarak kabul ediyor. Günümüzün "hayat galesi" izin verirse yazmak istediklerini yapıp defhillerine geri çekilmek için uğraş veriyor. Sadece okuyor ve yazıyor. Heyecanına yenik düşmekten, fazla konuşmaktan korktuğu için söyleşilere katılmıyor.

08 GÜRLÜTÜDE YAZMAK

ece temelkuran

Hayat, devam etmekle ilgilidir. Hayat her şeyden daha fazla devam etmekle ilgilidir. Yazmak, devam etmektir. Ağaç, balık, ceylan... hepsi devam etmekle ilgilidir. Yazı, ağaç, balık, ceylan benzer, benzer değildir. En azından onlardan aşağı kalır yanı olmamak, diye düşünmeli insan.

10 DASDAS: JOSEPH K.

mert fırat

Aslında metinde görüldüğü ki, K'ın suçlamak yeterli ve riyyazık ki suçun ne olduğu önemli değil. Parmakla işaret edilen, herkesin izlediği o kişi artık eskisi gibi olamaz, doğası bozuktur. Bir kere suçlanmıştır ve suçlu kanıtlanana kadar masumdur. Tabi eğer kanıtlanırsa... Neyle suçlandığını bile bilmeyen Joseph K. zamanla kendine suç icat etmeye başlar.

23 MENGENE

burak karaduman

Yokluk ne verebilir ki insana? Sadakatleriyle bayağılaştıran ucuzlatmışlar onu. Nasıylanı, kimse yokluğu duymuyor mu? Hiçbir şeyi duymabiliyorum, görebiliyorum hiç kimseyi. Yanı olacaktı hiçbir şeydi ve dün gördüğüm suratlar hiç kimse. Katran kadar yapış yapış bir yoğunluk buluyor tenime, derimi sıyrırı gibi aşağıya çekiyor. Yokluk bu kadar ağır olamaz.

30 İKİ KARA KUŞ

merve özdoğal

Sen her şeyden habersiz gülümseyerek kirlı suyunu yudumluyorsun, bense elimde bir tüfeğe koşuyor, tepende dolanan kara kuşları vuruyorum. Kara, yumuşak bir gül oluyorum ayak uçlarımda. Dörtte uçu koyu kumaşlarla kaplı beyaz bedenini siyahlağla uzatıyorsun, yanına uzanıyorum. Bir uykuya dalıyorsunuz. Hikâyenizmi dövüyorsunuz düşününüzde; hangimiz daha güzel kaybetmişiz kavgası

40 BİR AYLA ALGAN...

nazlı başaran

Tiyatro kolektif bir sanattır. Teknik ekibin, ses teknisyeninin veya kapıda bilet satışı yapan kişinin olmadıkdan sonra senin sahnedeki oyunculuğun eksik gözükür. Hayatda tıpkı bu denge gibi kolektif bir süreçtir. Çünkü herkes bilir, senin kalktığı masaya senden sonra başkası oturacak, senin yürüyeceğin yolda senden sonra başkası yürüyecek. Kısacası; kendinden sonrakini düşünün ona göre davranın, paylaşın ve hafızla yaşayın

44 İÇSELLEŞTİREMEDİKLE...

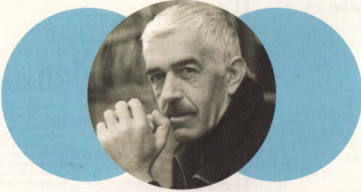
mustafa silici

Ne yazık ki; nöronlarımızdaki elektriklenmeler aşırıncı kanalları tercih etmeye mahkûm olmuş. "Dur" diyemiyoruz arzulara. Alışmışlık da sevilimek gibi zorunda kalınıncı bir şey aslında. Alışmayamıyoruz birakılınıncı. Bir başkası tarafından, inanılmayınca, güvenmeye adanmışlık, işte hep bir başkası tarafından.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Hasan Ali Toptaş

DİLEK ATLI

“...İNSAN BİR SAVAŞ ALANIYDI.

Ceket, gömlek, pantolon ya da etek giymiş, kravat takmış,
tırnaş olmuş, kokular sürmüş bir savaş alanı. Gülümseyen bir savaş alanı.

Öpen hatta, okşayan, korusan, su san, çiçekler alıp çiçekler veren bir savaş alanı...

Peki, bir barış bahçesi olamaz mıydı aynı insan? Şöyle, güllerin kuş cıvıltılarına, kuş cıvıltılarına
güllere kanştığı, mutlu yüzlerle dolu rengarenk bir barış bahçe si?”

Roman sanatının günümüz yazarlarından Hasan Ali Toptaş, Kafka ve Bor ges'in topraklarımızda doğmuş edebiyat ikizlerinden biri olarak okurlarınca kabul ediliyor. Toptaş, mütevazı ve ürkek kişiliğini metinlerindeki tutan, insan ruhunu hem okşayan hem de yırtan hikâyeler anlatıyor. O, "Edebiyat Tanrısı"na inanıyor. Kendini roman sanatına gönül vermiş bir işçi olarak kabul ediyor. Günümüzün "hayat gailisi" izin verirse yazmak istediklerini yazıp dehlizlerine geri çekilmek için uğraş veriyor. Sadece okuyor ve yazıyor. Heyecanına yenik düşmekten, fazla konuşmaktan korktuğu için söyleşilere katılmıyor. Okurlarıyla yazdığı kitaplarda ve düzenlenen imza günlerinde buluşuyor. Kadim edebiyatçı dostlarıyla aradabilir de olsa toplanıp yine edebiyattan konuşuyor. Onu yazmaktan alıkoyan her şeye karşı huzursuzlanıyor. Gülerken ağzını eliyle kapatıyor. Uzun süreli göz temaslarından kaçınıyor. O, sadece insana karşı değil, dünyaya karşı da çekiniyor. Ankara'da küçükkızının büyümesini bekliyor. Günün birinde bir Ege kasabasında yaşayıp kitaplarını yazmaya devam etmeyi hayal ediyor. Kendini sözcüklerin arasında sıkıştırıp harflerin arkasından dünyaya bakmayı yeğliyor. Denizli'deki kasabasını, gidemediği yerleri, var olmayan insanları kaleminin ucunda yaşıyor, yaşıyor ve ekliyor.

"Böylece, aslında hiçbir zaman hiçbir yere gidilmiyor da, yalnızca gidilmiş gibi oluyor. Ancak kelimelerle gidiliyor veya, kalınca ksa kelimelerle kalınıyor, kelimelerle yaşıyor, kelimelerle gülünüyor, kelimelerle ağlanıyor ve sonunda gene kelimelerle kös kös geridönülüyor..."

-Bin Hüzünlü Haz-

Denizli'nin Çal ilçesine bağlı Baklan kasabasında 1958 yılında dünyaya gelir Hasan Ali Toptaş. Beşparmak Dağı'nın dibinde, elektriksiz ve susuz bu kasabada üç odalı kerpiç bir evin iki erkek çocuğundan biridir. Üç odalı evin birodası ahır olarak kullanıldığı için evdeanne, baba, iki çocukla birlikte eşek, inek ve birkaç koyun birlikte yaşar giderler. Toptaş ailesi, yılın belli bir bölümünü yaylada geçirir. Çan sesleri, türküler, kırma tüfeklerin parıltısı, ekşi ekşi kokan keçiler ve kara çadırlar o dönemden bu güne Toptaş'ın aklında kalan hatıralardır. Savaştaesir düştükten sekiz yıl sonra kasabasına dönen Hasan Dedesi'nin adını taşıyor Hasan Ali Dede Hasan önce yıllık esaretten sonra arada bir Beşparmak Dağı'ndaki kayalıkların tepesine çıkıp kurt gibi uluduğu için kasabalılara "Canavar Hasan" adını takarlar. Dedesinin adı gibi kaderini de yaşar; bu ad takma illetidaha sonra Hasan Ali'nin de hayatını etkiler.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranteey.org>

"İŞTE AYNALI DA GELİYOR..."

İlkokul mezunu olan baba Toptaş, askerde şoförlüköğrenip kasabaya dönünce komşukızı Hatice ile evlenir. Uzun yol şoförlüğü yapar. "Sonsuzluğa No kta", "Kuşlar Yasına Gider" romanlarında olduğu gibi evden sık sık gider baba Toptaş ama seyrekle döner. Hasan Ali ise ilkököl ve ortaokul döneminde hafta sonlarında, yaz tatillerinde babasının satın aldığı minibüste muavinlik yapar. Yolculardan para toplamak konusunda utangaç olanküçük Hasan Ali, yıllardababasıyla pekanlaşamaz. İlkokul ikinci sınıfta kendihaleindeokula gidip gelen Hasan Ali'ninbaşının arkasındabir yara çıkınca hayatında bir başka dönem başlar. Kasaba kadınları bu yaraya otlarla müdahale ederler. Yarıyıleseceği yerde azar. Denizli Devlet Hastanesine gitmek en doğrusudur. Böylece 8 yaşındaki Hasan Ali, ucundan kıyısından ilk kez şehire tanır. Toptaş, o günden sonrasını şu sözlerle anlatır:

"İki haftasonra kasabaya döndüğümde artıkbaşımınarkasında saç yoktu. Saç olmayan yerinney benzediğini görmek için iki ayna kullanarak zaman zaman bakardım a yüzü içi büyüklüğündeydi ve tıpkıcep aynasınabenzardı. Utanırdım tabi o saçsız yerden... Başımınarkasındaki o parlak vesaçsız yerden yazılan ışıltıların benim yüzüğü ritmine göre kepçik duvarlarda oynadığını, yanımdan gelip geçenlerin yüzüne gözüne yansıdığını düşünürdüm. Sonra ilginç bir şey oldu: Bir gün, oyun oynamak içinakranlarımlarınayana doğru yaklaşıyordum. Beni görünce, içlerinden şom ağızlı birini parmağını uzatarak: 'İşte aynalı geliyor' diye bağırıldı. Şimdi düşünüyorum da, galiba benim kaderimi bu cümle belirledi. O günden sonra bütün çocuklar bana 'Aynalı' diye hitapetmeye başladılar. Çocukların peşinden yetişkinler de katıldı bu kervana daha sonra. Böylece, kasabada benim adımunutuldu. O yaşıta beni derinden yaralayan bir durumdu bu."

SÖZCÜKLERİN ARASINA SAKLANMAK...

Derken Aynalı'nın mutsuz ve insanlardankaçak hayatında bir ışık belirir. Kasabaya Halil Ahmet Erdem adında, uzun boylu bir adam gelir. Postacıliktan emekli olunca doğduğu kasabaya dönen bu uzun adam, kimseninaklına gelmeyen birşey soyunmuştur. Toptaş'a göre bu uzun adamkendisine gönderense Edebiyat Tanını'sından başkası değildir. Toptaş, o günleri şöyle anlatır:

"Cezizli c'en pöççe, gazoz ve kitap getirerek b'z çocuklara satmaya başlamıştı. Biz onu okul bahçesinde, çarşıda ya da Kayıp Hayaller Kitabı'nda ki Sinemacı Şerif'in salonunun önünde görünce hemen başına üşüşüyorduk tabii, Zafer gazozuyla poğça satın alıyorduk. Kitapları daha ilinallı davranıyordu sanki, Sonsuzluğa Nokta'nın ilk sayıfalarında anlatıldığı gibi, oğababası'nınmutsuzluğu diye üşüşürdük."

lerine de küçük küçüktaşları koyuyordu. Sonra, gazoz ve poğça alırken her defasında: 'Kitapda alın çocuklar, kitap da alın.' diyeuyanyordu bizi... Günün birindeondan birkitap satın aldım. Şehrazat'ın anlattığı masallardan biriydi bu; adı 'Konusan Katır'dı."

Bu masaldahikâyenin kahramanı olan Hasan'ın kütükalpili büyükler bir katıra dönüştürür. Zavallı Hasan çırpınıp dursa da, avazıktığı kadarbağırsada katır olmadığını, adının Hasan olduğunu kimselere duyuramaz. Küçük Hasan Ali, Aynalı adınıniçine sıkıştırılmış kendini bulur bu masalda. Buhikâye ona, dünyanın kasabadanibaret olmadığını ve kelimelerle bambaşka dünyalar kurulabileceğinin mümkün olduğunu gösterir. En önemlisiyse, insanlara görünmemek için saklanabilecek en iyi yerinsözcüklerinarası olduğunu anlamıştırartık.

Bundan sonra Hasan Ali, hanlı hanlı kitap okumaya başladı. Bir döneme adım atar. Halil Ahmet Amca'dan satın aldığı kitapları okuyup bitirince sıra Kemalettin Tuğcu külliyesine gelir. Onu, Muattaz Tahsin, Kerime Nadir, Öğüz Özde, Orhan Kemal, Yaşar Kemal kitapları takip eder. Gazetede çıkan pehlivan tefrikalarını kesişdeftere yapıştırır. Ortaya Koca Yusuf defteri, Kurt Yusuf defteri çıkar... Ortaokul ikinci sınıfa gelince isedünya edebiyatındanyapıtlar okumaya başlar Hasan Ali. Balzac, Tolstoy, Hemingway onu sırada bekler. Sayfaları arasında kendine birdünya kuran Hasan Ali, o illet sıfattanzukaşır, ona Aynalı diyenleri unuttur. Hasan Ali, zamanla okuyarak kendinikelimelerinasınasakladığını fark edince aklına bunuyazarakda yapabileceği fikri gelir.

İLK ROMANINI 13'ÜNDE YAZAR...

Ortaokul ikinci sınıfta, yani 13 yaşında, Türkçe öğretmeni Güröl Toklucu bir portre yazmasını ister Hasan Ali'den. O da her gün evlerinin önünden geçen keçi çobanını yazmaya karar verir. Çobanın adı ne hikmetse Kel Hasan'dır. Öğretmen portreyi çok beğenir ve okulun duvar gazetesine asar. Gururlanan Hasan Ali, bu başandıansonra kasaba bakkalından birdefteralarak romanyazmaya koyulur. Orhan Kemal'in "Gurbet Kuşları"ndan öyküden minik yazar, metinlerinedefer sayfasının ikinciyanınyazar. Zira arkadaş Hamdi, bu roman için resimler çizcektir yazıdan boş kalan alanlara. Romanda kahramanlar Gurbet Kuşları'ndaki gibi çocuklar. Deftere yazılan ve resimlenen roman, kasabada yaşamaktan sıkılıpbüyük şehire gitmek isteyen çocukları anlatır. Hiçbir zaman tamamlanamayan romanın adı da bellidir: "Tahayyül Çemberi" veya "Esrar Kumkuması"...

Liseye geldiğinde kasabadaokul olamaması nedeniyle Baklan'dan ayrılır ve Çal Lisesine kaydını yaptırır genç Hasan Ali. Arkadaşları kaldığı köyde bir evde yaşamaya başlar.

Bu dönemde artık öyküler yazmaya koyulmuştur. Gün-ler geçer. Çal ilçesinde "Orman Haftası" nedeni yle bir hikâye yarışması düzenlenir. Hazırladığı "Töv be" adlı hikâyeyle birincilik kazanır. Karşılığında aldığı kitap setleri, defter ve kırtasiye malzemelerinin yanı sıra kerpiç evlerinin bir yıllık kirasını ödeme ye yetecek kadar bir para ödülü de takdim edilir kendisine. Tam belirlenmiş doğrultacakken hikâyecilik ünü okulun ikinci ve üçüncü sınıfla giden ağabeylerinin kulağına çalınır. Bundan sonraki bir yılını çaresiz, bu ağabeylere istek üzerine erotik hikâyeler yazmakla geçirir. Toptaş'ın yazdığı bu hikâyeler okulun büyük öğrencileri tarafından elden ele dolaşır.

Çal Lisesini bitirdikten sonra 1975'te Uşak Meslek Yüksek Okuluna gider Hasan Ali ama dönemin sarı-sırtılı sağ-sol çatışmaları okula gidişini güçleştirir. Uşak'ın birçok şehir gibi fokur fokur kaynadığı bu dönemde baba Toptaş, bir gün gelir ve oğlunu öğrenci evinden alıp kasabalarına geri götürür. Bundan sonraki iki yıl boyunca dayısının kahvesinde çalışan Hasan Ali, askere gider, döner ve evlenir. O artık kailere-isidir ve para kazanmak zorundadır. Denizli'nin Çivril ilçesinde bu defataksicilik yapmayı dener. Onun gibi naif biri için tatsız bir iş tir bu. Bö yle bir yıl boyunca iş bulmak ve tutunmak için debelenir durur. Bu ara yaş sırasında Denizli Defterdarlığının bir sınavına da girer, kazanır ama ataması bir türlü yapılmaz. Bir benzin istasyonunun yağlama yıkama servisinden iş bulur sonunda. Bir gün sürecektir bu iş de aynı gün eve döndüğünde atama mektubunu alır. Ertesi gün Çivril Vergi Dairesinde veznedar olarak işinin başındadır. Cam bir bölmenin içinde 5 yıl boyunca para sayan Hasan Ali, 1985 yılında Ankara'nın yolunu tutar. Ankara Maliye Bakanlığına ait iki yıllık birokula öğrenci olarak gelen Toptaş, okul bittikten sonra Ankara'da kalmak istediği için Sincan Vergi Dairesine icra memuru olarak atanır. Bundan sonrasını ise şö yle aktarır:

"Söylemeye gerek yok, berbat bir memuriyetti, gün bo yu kirlilik duygusu kat kat birikiyordu üstümde ve geceyle in kaleme kâğıda sanı lacağım, kelimelere tu tana çağır anı i ple çekiyordum. İcra memurluğundan kurtulmaya çalışmadım mı? Evet çalış tım, 1994'te "Yunus Nadi Roman Ödülü"nü aldıktan sonra bir an gafflete düştüm ve iyi bir kütüphane memuru ola çağırımı düşünmeye başladım. Beni herhangi bir semt kütüphanesine memur yapar di ye Kültür Bakanlığına başvurdum. Verdikleri cevap olumsuzdu e l be tte, boş kadro yoktu efendim, Tür-

kiye'nin hiç bir yerinde yoktu. Müdürlerimin ve diğer memurların gözünde ben tuhaf bir memurdum. Az konuşan, dalgın ve akli devamlı başka bir yerde olan bir memur. Yazdığımı bilirlerdi ama ne yazdığımı pek bilmezlerdi. Bazen de şiir yazdığımı sanırlardı. Memuriyet hayatım boyunca diğer memurlarla olan ilişkim mesai saatleriyle sınırlıydı. İçlerinden hiç arkadaşım olmadı."

Yazmaya başladığı ilk zamanlar metinlerini yayımlatmak gibi bir düşüncesi olmayan Toptaş, bir arkadaşının önerisiyle yazdıklarını "Denizli Gazetesi"ne gönderir ve yazılan yayımlanır. Yıllar sonra (1983/1984) hikâyelerini "Edebiyat 81" dergisine gönderir ve üç hikâyesi de dergide yer alır. Derginin bir sonraki sayısını bekleyen Toptaş'a kötü bir haber gelir. Dergi kapanmıştır; ne yazık ki bu, onun ilk şansızlığı olmayacaktır. İzmir'de yayımlanan "Dönem Dergisi"nde "Dili Mühüröl Gelin" adlı hikâyesi yayımlanır. Hikâyesini dergide görünce gözleri dolu dolu olur ama bu derginin de bir sonraki sayısını olmayacaktır. Bu da yetmez gibi; "Gölgemizler" adlı romanıyla 1994 yılının Haziran ayında "Yunus Nadi Roman Ödülü"nü alan Toptaş, "Simavi Yayınları"ndan kitabı çıkacak diye beklerken yayınevi kapanır.

İcra memuru Hasan Ali Bey, yazar Hasan Ali Toptaş olma yolunda adınılamaya başlamıştır artık. İlk hikâye kitabı "Bir Gülüştün Kimliği"ni 1987'de Ankara'da maliyetini kendi karşılayarak yayımlar. Kitabını yayımlatınca yeryüzünde bir şeylerin değişeceğini düşünen Toptaş, hiçbir şeyin değişmediğini fark etse de ertesi yıl diğer hikâye kitabı "Yoklar Fısıltısı"na kendi imkânlarıyla yayımlatacaktır. Bu defa bir farkla... Bu farkı işe şu sözlerle anlatır:

"Ankara'da 1988'de İzzet Kılıçlı, Tamer K. Bilgin, Gülüştün Öz, Cemil Kavukçu ve ben "Yazıt" adlı bir dergi çıkarmaya başlamıştık. Sonraki yıllarda Şükran Kozalı ve Sabahattin Yalçın da katılmıştı aramıza ve biz böylece dergiyi dört yıl yaşatmıştık. O yıllarda kitaplanmızı yayımlama fikri doğdu ve bu kez de her ay kitap yayımı için para topladık. Bir ay Cemil Kavukçu'nun "Temmuz Suçlusu"nu yayımladık mesela, bir başka ay Özcan Karabulut'un "Hüzünle Bazı Günler"ini, bir başka ay benim "Yoklar Fısıltısı"nı..."

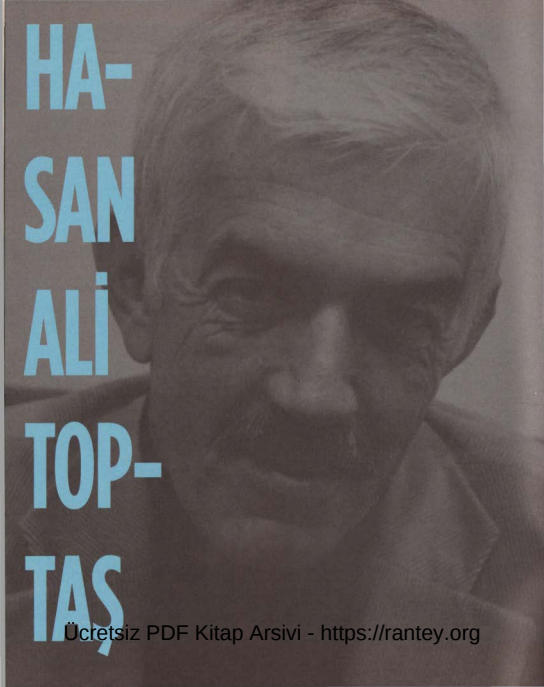
Henüz ortaokul ikinci sınıftayken roman yazmaya kalkışan Toptaş, hikâye yazmından romana ne zaman venasıl geçtiğini hatırlamasada başsansızlık sonucu kendi hikâye kitaplanın yayımlama serüveni onu, edebiyatçıyı birokur olarak devam etme kararıyla baş başa bırakır. Yine dekan- dı deyişle eline hâkim olamaz ve şiirsel kısa metinler yazmaya başlar. Derken bir gün bu şiirsel metinlerin bir dosya oluşturduğunu fark eder. Dosyanın adını çoktan koymuştur: "Yalnızlıklar" (1993). Nihayetinde Edebiyat Tanrısı, Toptaş'a yeniden sıhrını dokundur. Bu sıhrın hikâyesiniyse Toptaş şöyle özetler:

"Kimse yayımlamadığı için, o sırada 'Ölü Zaman Gezgini' (1993)'yle 'Sonsuzluğa Nokta' (1993)'da daktilo edilmiş halde, çekmede bekliyordum. 'Yalnızlıklar' da onların yanınakoyacaktım çaresiz. Fakat tam o günlerde İsveç'te yaşayan Gürkan Uçkan'dan bir mektup aldım. Bana, neler yazdığımı soruyordu. 'Yalnızlıklar'dan söz ettim ona. Görmek istediği için, postayla gönderdim daha sonra. Aradan aylar geçti. Gürkan Uçkan birgün Türkiye'ye geldi. Birden çantasına doğru eğildi ve oradan on on beş tane 'Yalnızlıklar' çıkıp önüne koydu. Çokçaşmış ve duyulanmış- tım. İsveç'te bir yere sunulmuş, ka bul görmüş ve Türkiye'de yayımlanması için parasal destek verilmiş. İşte böylece, maliyetini benim karşıladığım ilk kitap oldu 'Yalnızlıklar'. Kapağında 'şiir' ibaresi vardı. Sonraki baskılarda bu ibarenin olmasını istemedim, olmadı. Çünkü 'Yalnızlıklar' benim gözümde şiir değil. Öykü de değil. Hele roman, hiç değil. Ne olduğunu ben de bilmiyorum."

TYATRODAN BEYAZ PERDEYE...

Toptaş'ın ne olduğunu adlandıramadığı "Yalnızlıklar" metni, öyle etkileyiciydi ki sanat insanlarının gözünden kaçmaz. Hollanda'daki "Theater Rast"ın Türkiye yönetmenlerinden Celim Toksöz, Antakya'da bir kitapçıda karşılaştığı "Yalnızlıklar"ı satın alıp okuduktan sonra bu metni sahneleme fikri ortaya çıkar. 2006 yılında Amsterdam'daki prömiyerine katılmak için hayatında ilke kez yurtdışına çıkan Toptaş, başka birdi- de sahnelenen 'Yalnızlıklar'ın sözlerinden hiçbir şey anlamasa da, o esnada, daha önce aklının ucundan dahi geçme- miş bu olayın başlanıcı olan evinde oturup metinlerini yazdığı günleri düşünürsadece. Oyun isedaha sonra Theater Rast ile "Tiyatrooyunevi"nin ortak projesi olarak Türkiye'de de sahnelenir. Farklı yerlerden davetılan oyuncular; Viyana, Köln, Duisburg, Bonn gibi şehirlerde tiyatro seyircisiyle buluşur.

Hasan Ali Toptaş'ın başyapıtlarından biri olarak bilinen "Gölgemizler" (1995), Ümit Unal imzasıyla 2009 yılında beyazperdeye uyarlanır. Sevgili yazarımız için kiti bının sinemaya uyarlanacak olması büyük sürprizdir. Hemen teklifi ka bul eder. Hayecanlıdır. Yapımcılığını Hakan Karahan ve Candan Erçetin üstlenir. Filmin bir planında yer alan 'Gölgemizler' de- nişinin canlandırılması için, 'Gölgemizler' filmi, da olsa beyaz perdede görmek okurları için heyecan vericidir.

HA- SAN ALİ TOP- TAŞ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Bundan sonra Toptaş, "Kayıp Hayaller Kitabı" (1996) ve 1999 "Cevdet Kudret Edebiyat Ödülü"nü alan "Bin Hüzünlü Haz" (1998) romanlarını birbirinin ardı sıra yayımlar. Araya bir de "Ben Bir Gürgeç Dalıyım" (1997) kitabını katarak çocuk bilincinin eşsiz ve yaratıcı dünyasının kapısını aralar. Artık o roman sanatının mütevası işçisidir. En önemli eserlerini ardı ardına Türk edebiyatının göbeğine bırakan Toptaş'ın yazım serüveni ise kişiliği kadar sade, detaycı ve tedirgindir. Yazım evrenini şu sözlerle ifade eder sevgiliyazanımız:

"Bana önce romanın duygusu gelir. Zihnimde uzak ve dağınık bir bulut halinde gezinmeye başlar. Bazen birkaç yıl taşınım bunu kafamda. Memurluk yaptığım yıllarda, akşam yemeğinden sonra hemen uyurum ve gecenin ortasında uyanıp sabaha kadar çalışır, sabah da yeniden işe giderdim. Roman bitinceye kadar dört ya da beş yıl sürerdi bu durum. Sonra birkaç ay bu düzenin dışına çıkar, yeni bir romana başladığımda da tekrar eski düzene dönerdim. Şimdi emekliyim, günün her saatinde çalışıyorum. Nasıl yazdığımı gelince, ben asla tuşlarla yazmam, mümkün değil. Masada da yazamam çünkü alışmamışım. Çocukluğumda ben hep kilimlerin, minderlerin üzerine uzanarak ders çalıştım. Şimdi gövdem o konumu almadıkça beynim harekete geçmiyor; dolayısıyla ya yere ya da kanepeye kurbaga gibi yüzükoyun uzanıyor, kâğıdı önüme çekiyor ve elimle dolma kalemi alıp öyle yazıyorum. Aynı sayfayı defalarca yazdıktan ve tamam artık, oldu dedikten sonra da kalkıp onu bilgisayara geçiyorum. Şükrü Erbaş'la yaptığımız bir söyleşide ağızdan şöyle bir cümle çıkmıştı; yazmaya başlarken yalnızsın, bittiğinde daha da yalnız."

Bir süre sonra 2006'da "Orhan Kemal Roman Ödülü"ne layık görülen "Uykuların Doğusu" (2005) adlı romanıyla çıkar Toptaş okurlarının karşısına. Romandaki 'Dayı' karakterinin, "Hikâye anlatırken kelimeleri ha bire kusmayacaksınız Hasan Ali, birçoğunu yutacak ve kâğıdın üzerine de yuttuğun kelimelerin boşluğunu bırakacaksınız" diye tembihlemesi boşuna değildir. Roman sanatı söz konusu olduğunda Toptaş da aynını düşünür.

2007 yılında "Harfler ve Notalar" adını taşıyan deneme kitabından sonra bir roman ve bir ödül daha gelir: 2013 "Sedat Simavi Edebiyat Ödülü"lü "Heba". Ardından yeni bir deneme kitabı olan "Başlarken Yalnızsın Bitirdiğinde Daha da Yalnız" (2014) ile okurlarını selamlar Toptaş. Yazmanın kendisi için yemek gibi, su gibi bir ihtiyaç olduğunu hemen hemen her özelliğiyle ortaya koyan Toptaş, "Geçmiş Şimdi Gelecek" (2016) adlı kitabıyla öykülerini yeniden okurlarına sunar. Yakın bir süre içinde "2016'ın En İyi Romanı" seçilen "Kuşlar Yasına Gider" okurlarıyla buluşur. Toptaş'ın dili bu son romanıyla farklılık gösterecektir. Bu farklılığı Toptaş, şu sözlerle açıklar:

"Bu farklılığa şaşırırlar oldu biliyorum. Ama "Gölgesizler" romanının bir benzerini yazmanın hiçbir anlamı yok. Hasan Ali Toptaş'ı çoğaltmanın bir anlamı yok. Farklı bir şey yapmayacaksam yazmamalıyım. Olabildiğince az kelime kullanarak 'eksiltme' denilen tavrıla yazdığım bir roman 'Kuşlar Yasına Gider'."

"Romancılar den ne iyi baba olur, ne de iyi koca olur" diye düşünen Hasan Ali Toptaş, şimdilerde 10-11 yaşlarında olan Zeynep Feraye'yi okula götürüp getirmenin dışında, Ankara Eryaman'daki evinden çıkmayı sadece yılda birkaç sefer, o da mecbur kalınca, Kızılay'a bir soluk gidip gelir. Oğluylaysa arkadaş olarak zaman geçirir, üzerinde çalıştığı romanları onunla da tartışır. Toptaş, zamanın yavaş aktığı Ege kasabalarının birinde yaşamayı hayal etse de şartların bunu şimdilik mümkün kılmadığını düşünüyor. Yine de elinde kalemi, yüzükoyun yatıp kahramanlarından birini, hayal ettiği Ege kasabalarına gönderip oralarından içde kokulan, nar çığırılan, mevsim rüzgârları toplayabilen bizi. Kendiyle birlikte bizi de sessizliğin yolculuğuna çıkarıp bambaşka bir insan dilinin konuşulduğu edebiyat ülkesine konuk edebilir. Bize, Hasan Ali Toptaş'ın emsalsiz, kurtuldu salıncaklıta, çekilecektir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Gürültüde Yazmak

ECE TEMELKURAN

Şimdi, ben bunları yazarken kaderimiz belirleniyor, bugün Kalp atışlarının sesi bile gök gürültüsü gibi. Hayal kırıklığı korkusuyla kalbine umut getirmeyi bile yasaklanmış insanların kalp çarpıntısı bu. Bu gürültüde nasıl yazılır? Ne yazılır bu gürültüde?

"Geleceğe yazıyoruz" diyor bir çokları, "Çocuklarımız için, tarihe yazılsın diye". Bu günü şimdiden dünürlan etmiş gibiyiz, neacı. "Hızla yaşanıp bitsin gitsin" dedikimiz bir hayat ta aslında hiç hatırlamak istemeyeceğimiz şeyleri gelecek içinkaydedip durmak ne acıklı çelişki. Bu gün geçip bitip gitsin istediğin şeyler çocuklarımızı bilemek istesen? Biz onlara bunları niye bildirmek isteyelim? Değilmi? Gelecek inciyazmak ne umutsuz şey.

"Herkes bilsin diye yazıyoruz" diyor bazıları. Tarih hiç yazı ile değişti mi? İnsanlar, dönüp bakıncatarihe, yazıyla mı değiştiler dünyayı, dünyalarını?

Değişim bir ceylanın doğuşu, bir çiçeğin tomurcuğu patlatışı ve bir balık yumurtasının okyanusa yem olmadan büyüyeşü gibi kanlı, acılı, savaşçı şey. Yazı kim ki? Yazı, kırılan. Herkes kim hem? Tarihi herkes hep birlikte yapmaz. Rahmi geyiği doğururken yırtılan, tomurcuğu yırtıp çıkan, savaşan balık yavrusu yapar. Ömrünün kısalığına aldırmayan kelebekler, kendini rüzgara veren karahindiba çiçekleri, kendini unutmış çocuklar...

Bütün bunları, sonra, yazı yazan yazar. Yazı, tarihin küvezi. Ne doğurani ne büyüteni. Kan akar, çocuklar doğar, kötüleri yitirir yener, iyiler yola devam eder ve sonra biri "Zamanların en kötüsüydü. Zamanların en iyisiydi" diye başlar hikâyeyi anlatmaya

"Akılmıyorkorunakçı yazıyorum" diyen devar, çıldırıcı kalabalıktan ayrılmak için yazıyor.

Akıl, kalabalıktan ayrı bir şey değil. Kalabalık içinde oluşan şey akıl; öteki delilik, öteki acıklı, öteki yalnızlık, adlı adınca.

Eğer yazarken kağıda balığa kapılan kapiyorsan koruduğun şey aklın değil. Koruduğun başkasey; korkuların. Ah, insan! Ne çok kaşırır kendini korumakla korkulanı korumayı. Neür-kütüdüdür korkudan kurtulmak. Korkmamaktan korkmak ne yanlış bir tanrıdır.

**Ben niye yazıyorum bu gürültüde?
Çünkü tarih yaz diyor. Tarih, şöyle fısıldıyor, gürültüyle: "Sonunda mutlaka iyi bir şey olur. Sonra yine kötü bir şey olur. Ardından yine iyi bir şey..."**

Hayat, devam etmekle ilgilidir. Hayat her şeyden daha fazla devam etmekle ilgilidir. Yazmak, devam etmektir. Ağaç, balık, ceylan... hepside devam etmekle ilgilidir. Yazı, ağaca, balığa, ceylana benzer, benzemelidir. En azından onlardan aşağı kalıyırı olmamalı, diye düşünceli insan.

Bu gürültü geçecek. Yeni bir gürültü başlamadan önce bir sessizlik olacak. Tarihe göre her gürültüyü bir utanç takip eder, çok bağırılanı utancı. Kalp çarpıntısı seslerini bağırarak bastırabileceklerini sanan, sonraselerini kısılınca yenilip utanmaya başlayanların zamanı. O zaman gelecek. Çünkü hep geldi. Bu gürültüyü de o sessizliği de yazıp sonra yeni gürültüde de yazmaya devam etmek gerekiyor. Çünkü düşünmek, sadece insana ait olduğuna inanmayı yeğledikimiz buyutenek, ancak hatırlamakla mümkün, Hafızası olmayan düşünmez.

Yazı, dün, bugün ve yarındır; hepsi birden, tektek hiçbirideğil

Bir defteral kendine. Küçük bir defter, cebe sığacak büyüklükte. Herkes yazar olmak zorunda değil ama herkes yazmak zorunda. Kın kırıtıp yanına bu günün rezaletini aktarmak için değil. Bu günün gürültüsünden kaçmak için değil. Dünyu aklına kazıyıp durmak için de değil. Devam ettiğini kendine göstermek için yaz. Devamedecğini yaz o deftere. Çünkü ceylanlar, balıklar ve yırtılan tomurcular bu bilgiyle devam ettiriyor dünyayı. Onlardan geri kalma.

Yaz şimdi büyük harflerle, Devam!
Ağır ağır insan olacaksın. Yazdıkça daha çok, Önce bir defteral kendine

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

JOSEPH K.

İstanbul'un anadolu yakasında kültür ve sanat alanında, özgün dokunuşlar yapacak bir mekân açıldı. DasDas, Mert Firat, Didem Balçın, Harun Tekin, Koray Candemir ve Muzaffer Yıldırım tarafından açılan bu mekânda müzik, tiyatro, dünya mutfağı bir araya geliyor. Artık DasDas Mutfak'ta günün her saati çeşitli lezzetleri tadabilir, haftanın altı günü rock, caz ve bağımsız müziğin önde gelen isimlerini performans sahnesinde dinleyebilirsiniz. DasDas Atölye'de resim, müzik, dans, edebiyat atölyelerinden faydalanabilir ve DasDas Sahne'de modern, klasik oyun uyarlamalarını deneyimli isimlerin oyunculuğuyla izleyebilirsiniz. Bizi özgünlüğü ve samimiyetiyle heyecanlandıran bu mekânda, heyecanımızı bir kat daha arttıran bir oyun var; Mert Firat, Didem Balçın, Onur Dilber ve Özgün Aydın'dan oluşan oyuncu kadrosuyla "Joseph K.". Sevgili Mert Firat oyun hakkında yazdı.

Merve Özdoğru

Tuna PASE

Tom Basden'i n zeki ve mizahi yaklaşımı her daim önde tutan uyarlaması, metni seçmemizde etkili oldu. Uyarlamayaverdiği isim bizi en baştan heyecanlandırdı. "Joseph K." hem Şato'da hem de Dava'da farklı karakterler olarak yazılmış olsa da aslında herkes gibidir. Yani yaşananlar herkesin başına gelebilecek sıradan meseleler gibi görünür. Sonrasında tarihsel olarak benim hadsiz varsayımım, hem Katip Bartleby'de memura, hem de "Kürk Mantolu Madonna" romanındaki Raif Efendi'ye vedahası tüm edebiyat dünyasına ilham arketiptir.

Kafka'nın, Gogol'dan sert fakat en az onun kadar insanı ve mizah dolu metni, karakterlerine rol, kişilerine boyut ve değer katıyor. Kendisi de hikâyeyi bilinmezden biline doğru kuruyor ve okuyucuyu-izleyiciyi tam da buradan yakalıyor.

"Kafka'nın eserlerinde esprisini göremek ya 'doğal' olarak yorumlamak ya da doğaüstü bir olay gerçekleşiyor gibi anlamakla mümkün olabilir." demiş Walter Benjamin. Aynı zamanda eseri sadece psikanalitik ya da teolojik yorumlamak da asıl meseleyi ıskalamak olabilir maalesef. Deleuze ve Guattari'nin Kafka'yı sosyal sınıflar, cinsiyetler, nevroz, mistisizm, politik ehilleştirme, ideolojik iyileştirme gibi ikilemlerden uzak tutarak okumak için harcadığı çabayı görmek mümkün. Bu bağlamda Walter Benjamin çok güzel bir öneri sunmuş: "Kafka hakkında ne düşünürsünüz? Belki de okuyucu, Kafka'nın yerine neyi deneyimlemeyi istiyor bu adam?"

Aynı Geo ge Bühner'in "Woyzeck" oyununda deliye sorulduğu gibi "İnsan ne içindir? Hangi aygıtlara, mekanizmalara, sistemlere hapsedtirdi kendini ve bu sistemleri yaratan acımasız kural koyucu kimdir?"

Aslında metinde görüyoruz ki, K'yı suçlamak yeterli ve ne yazık ki suçun ne olduğu önemli değil. Parmakla işaret edilen, herkesin izlediği o kişi artık herkesi gibi olamaz, doğası bozulur. Bir kere suçlanmıştır ve suç kanıtlanana kadar masumdur. Tabi eğer kanıtlanırsa... Neyse suçlandığını bile bilmeyen Joseph K. zamanla kendine suç icat etmeye başlar. Avukatın metresi, savcının kansıyola yaşıdığı ilişki onun masumluğunu zedeler, gittikçe kendinicezalandırarak gerçekleri yaratmanın peşindedir artık.

Kafka eserlerinde iki yüz yıl ilersini görenek ve bunu devlet daireleri, karanlık odalar, sonu gelmeyen koridorlar ile betimleyerek aktıyor. Atmosferi kurarken karşılaştığımız asistan, avukat, yargıç asla idealize edilmiyor, fakat varlıklarıyla sistemi tesis eden ve kendini dayatan binlar gibi, atmosferi kurup durumu koşulluyorlar.

Sözler kanunlara, bedenler kendini hapsedmiş demir parmaklıklara dönüşüyor. Tüm memurlar yetkili, yetkisiz bir baba, bir hoca gibi parmak sallamaya başlıyor. Her an yargılanıyor Joseph K. Sistemin oyununu oynamak istediği ka-
bu illüzyona yenik düşene...

AYŞE UZUN

"Bu dünyanın insanı ırkitten yanı korkunçluğu değil, olağan görünüşüdür." demiş sevgili Adorno. Dünyada giderek "biz" olmadan yaşamaya devam eden toplumlar artık, sözde insanoğlunun değişim yaşadığı çekirdekten yetiştirmeyiz, Gregor Samsa'nın başkalaşım geçirip bir sabah kalktığındankindini böcek gibi bula bileceği bir dünya.. Maddeolmadandüşünce'nin var olmadığı bir dünya çizdik tarihlerce.. Tüm toplumsal süreçler o eşsiz güç nedeniyle bölünmüş oldu böylece.

Her organik varlık hem aynı şey hem de aynı şey değilken çözümledik bir birimizi.

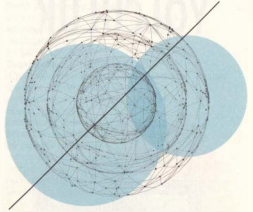
"İnsanın hayvandan ayrılmasıydı" özneolan
Bizler giderek nesneleşiyorduk

Okuduğumuz her kıta bın artık alınma amaçları farklıydı, oluşturulma biçimleri değiştirilmişti. Oysa insan değiştirdi doğayı. Dinlediğimiz her müzik, her beste, her türkük. İplikçi kızın çiknığını çevirirken işini kolaylaştıran tüm çığlıklar, yer-yüzünde artık kafiyelerin varlığını insanları eğlendiren bir biçime dönüşmüştü

Tüm den gelerin yitip gittiği bir dünyadayayşıyoruz "artık". Nils Christie'nin de dediği gibi, çeşme başında bir araya gelen kadınların türkükleri yok artık, iş yaparken fikir alışverişlerinde de bulunmazlar. Modernleşmeyle birlikte kurulan makinelerin gücü söz konusu olmuş, dünya artık tıknık yüz göremeyeceğimiz kadar kala balık ve ya bancı. Çünkü böyle düzenlenmiş şehir ada bı. Gözlerini vitrinlerden alamayacak, iki çift lafın bir birini bükemediği, bükemeyeceği. Tez gahta sergilenen nesneler dışında başka birşey düşünemediği

Modern hayat yeni şeyler öğretmişti insana. İnsanı insan yapan tüm duygular yitip gitmiş, doymak bilmediğimiz bir hayat var olmuştur artık. İnsan emeğiyle vedalaşmış, bencililiğin hakimiyetini sürdüğü araçlar söz konusuydu. Düşünce yoluyla gerçekleşen her şey değiştirmişti dünyayı

Şairler düşler dünyasında değil, çağın gerçeklik ülkesinin yurttaşları olmuşlardı. Dev akasya ağacının solmuştu yaprakları, kulelerin çatları kılımlanmıştı. Düşünce, düşünce olmuş, bir başkasının zenginliğini hayalede olmuştu

Shelley, "Zincirinden Kurtulan Prometheus"un hikâyeleri geride kalmıştı artık. Kuzeyde parlayan yıldız gibi, değişmez olma isteği vardı insanoğlunun düşlerinde. Yalnız para gizlemişti her türlü haksızlığı. "Zenginlik en üst değerlerlesüsmeliştiköleyi, özünü öz gürlüğünden ederken yoksulluk."

Vicdan... Vicdan neredeydi? Şeytan alıp götürmüş, satamadan getirmişti. Büyük balığın, küçük balığı yuttuğu denizlerde boğuluyorduk. Sevgi azalıyor, dostluklar bozuluyordu

Gerçek hayalkadar yakın, yıldızlar kadar uzaklaşıyordu. Düşündeki Amerika, kıldınmlarından altın toplana bilecek bir El Dorado, Cork'a kadar yapması gereken tren yolculuğundan, denizleri aşmaktan ama kemiklerin ancak İrlanda toprağında dinlene bileceğinden bahseden birköylü gibi hayat çelişkilerle doluydu. İnsanlar ancak topraklarında rahat ve yine insan ancak topraklarında aç

Onları göç ettirmeye zorlayan engeli, zor, yokuşlu yollar. Washington'un 16. caddesini göremeyen, göremeyecek olan insanlarla doluydu hayat. Boğulma korkusu içinde yelken açtıkları Umman'ın genişliğinde, gemidekilerin kaderininufuktan bir rüzgar dal galarıyla belirlenmesi gibiydi Yollar... Engeli ve yokuşlu

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

"İnsanlar, insanlığına göre değil, kendilerine göre değil, ebediyen öyle kal!" diyebilirdiğimiz bir dünya görmek dileğiyle..

YOLCULUK

SERKAN KARADAĞ

Yorulan motorun ağlamaklı sesi, bir de kırılcım
Müphem, ince, saydam bir çizgi gibi gerçekle aramda duran,
Ağaçları hızlı, bulutları ağır ağır geçenken,
Bakışların topluyor yanımda akan yeşili.
Çocukken önümüze açılansihirliörtüler gibi,
Biktıncı ve neşeli beşğinizde sallayın beni.
Yerçekiminetutsakolmuş durağanlığa inat,
Gökyüzüsavaşaları sanki, tanımlardövşüyor;
Çatırcasınakişnerey atlarıneve
çarpışankılıçlarınsesleri arasında,
Kâhkoyu bir lacivertkaranlığı,
kâhiyimser birmaviliği sunarak uzaklaşıyorlar.
İnsaniadair bir şeyarıyor gözlerim.
Biliyorum; sağimsolum insan kaynadiğıhalde,
İnsankustuğuhalde zihnimin içindeki evren
Herkes yabancı; bana bakar, bakmayan bütünyüzler,
Derin bir çukur gibi karanlığını sunan bu gözler yabancı,
Kırlarda oynayan çocuklangörüyorumsonra
Hepsinin çehresiaynı bu uzaklıktan.
Turuncu toprak zeminde,
ölülerinüstündeziplayıp duruyorlar.
Nedensiz neşeleri eğip büküyor herşeyi.
Bende olmayan ne varsa üstüne hücumediyor,
Paskı bir mengenin arasında,
sessiz çılgılar atarak eziliyorum
Öyle derin öyle kuvvetli,
Büyük bir yarayı kanatırcasınakurcalayan,
Bu yabancılık da neyinnesi?
Bu olmamışlık!
Henüz hamurkokususalana etrafa, çiğ bir ekmek gibi
Başka bedenlerden uzanan şu eller kollar,
İhtiyar bir ağacınsonük, cılız dalları
Vegözlerime birhırısı gibi usulca sızan, başıboş mavilik.
Ve de ben!
Benim derken bile fersahfersah uzaktaolan,
bu terk edilmiş beden.
Ne kadar da sahipsizsinizöyle!
Bütün tıkrılar, o etrafını yiyerek büyüyen,
Kara deliklergibi canlıcansız sesler gidinartık.
Gürültününötesindeki o huzurlu çöl neredesin?
Bak önümde açılıyor mavi, yuvarlak top
İçimdeki sarmallarçözöldükçe o da düzleşiyor.
Kuşlarınonakadar uça bilsindiye huşu içinde
Ve insanlar, onlar ata bilsin diyekendini uçurumundan.
Hayatıle aramdaki o ince çizgi;
Şu pencere camı, kahrolası renksizlik
Beni azarlayıp duranzaman
Ve içimdeher daim duran sadıkyeis,
Bırakın tartışmayı ben buradayımışte,
Tam da unuttuğunuz yerde
Kıyafetlerim, kışkırtıcı seslerim,
Ne fark eder! Buradayım.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>

KIZIL KİREMİTLİ EVLER

ÖMER OKATALI

Farklı yakalarındayız dudakların
bir zaman sessiz harflerin konuşulmadığı
İki yahut üç kesikten fazlasıdır elcağızın
ve ulaşılmaz olur
bir kahverengi nokta
Başkadir havası
Ağları delinmiş balıkçıların cıvırasında kuş yuvaları
içinde el değmemiş kadınlar
aynı kadınların üzerinde kirli çamaşırlar
Sonra gece gelir
Sen yıldız olursun, yere göğe sığamazsın
Söner tüm deniz fenerleri
Bir beyazlık kalır geriye
orman yeşili paltondan
Gözlerinde kızıl kiremitli evler var
Ne demiştin hem
İki yahut üç kesikten fazlasını anlatırcelcağızın
Farklı yakalarındayız dudakların
bir zaman türkülerin söylenmediği
Rihtimde birkaç çocuk bekler
çiftler oynarşır limanında
Bacakların ani hareketi güzel
çürük kasımpatlarının arasında
Hırkının tüylenmiş noktası
Senden bahseder
Hatıralar demlenir eski kilimlerin püskülünde
Deniz yıldızlarının kolları kadar amaçsız perişan
Farklı yakalarındayız dudakların
bir zaman insanların hoyratlaştığı
Kocakanlar pencere önünde
taze fasulye kırmakta
gereksizgürültüler çamaşır iplerinden nasıl anlatılır
Boş lakırdılar sana göre değildi
Bir sebebi olmalıydı elmacık kemiklerinden
dökülebilmesi için sözcüklerin
Kafamı çevirmezsem öteki yana
cülvesinden yürünmez yolları
Her kaldırım köşesinde bir ot biter
ayaklarından dolanır
baldırlarına dokunur
kasıklarında budakların
İnce titremeler sarar vücudunu
Güz geldiğinde nihayet
yaprak döker göğüslerinin arasından
Bilirim oysa
En hoş kokuları saklar göğüslerin
yağmur değdiği topraklarına
Bir gece beğen
bir gece seç
son bir defa göğüslerinde yatakları
Farklı yakalarındayız dudakların

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranthey.org>

NIHAN ÖZKOÇAK

Yalnız geçirilen birpazar günü sonrası... Yataktauykuya dalma ça balan... Hiç bir şey olmadan birer hafta sonu.. İnsan hayatı genel olarak bu günlerden ibarettir yalnız. Mutlakamutlu eden bir pazar gelecektirşüphesiz. Fakat şimdilik içinde olduğun bu "an"da tek mutlu olma sebebin birazuyku

Yataktan kalkıp camdan dışarı bakmaya yelteniyorsun. Yağmur bölüyor sessizliği. Yine nisan yağmurları... Bu havaları sevmezsin sen. Karşı apartmandaki tek bir dairenin ışığı açık.Kitapokuyoryaşlıkadsın.Onu hiç, bir başkasıyla görmediğini anımsıyorsun. Ne büyük bir yalnızlık! O da seni çok uzun zamandır bir başkasıyla görmemiş hâlbuki. Bu gerçek bölüyorduşunceni. Acımdan çok, hüzünlendiğin vakitesinşimdi

O gitmişti. O gittiğinde bir mektup yazmak istemiştin. Aklına hiç bir şey gelmemişti. Söyleyecek sözün kalmamıştı Mutluluklar uzun değildi fakat sen de mutsuzdeğildin. Eşyalarını atmağın yeltendiğinde yor gundun. Onu eskiden çok istemiştin, onunsa seni ne kadar istediğini hiç bilemeyecektin. Bir sürü yağmur yağmıştı, bir sürü yalnızlık olmuştu. Dayanılmaz geldiğinde unutmak yerine vazgeçemiyordun. Zaman bulandı. Yenik düştün

Yenil gini ka bul edişinin bilmem kaçınıcı pazarı. Yaşlı kadın yalnız amahuzurlu. Sen değilsin. Herşeyi yok edişinsekinizinci ayı, Geriyesanyorsun sürekliaynı anıda. Bir odada ikiniz... Karşılıklıoturmuşsunuz, nefesler çokyakın. Uzunca sana baktığı bir anda neden diyesoruşun ve seni ezberliyorum deyişi... Onu sevdiğini hissediydin... Bu anı herseferindemidenisirtınapıştınyorsenin. Tüm hislerinde yaralaraneden oluyor, Ondannefret ediyorsun.Sana beklememeyi öğrettiği için ise onu asla affetmiyorsun. Nihayetinde sevmiyorsun bu yaşadıklarını. Çoğulken teke döndüğün o "an"ı. Devamında yalnızlık,çöküş...

Oda karanlık, dışandayağmur. Işıklannıyakmaya başlıyor sokaklar. Sen ışıklara dokunmuyorsun, Aklındakoskoca bir boşluk. Kendine birsahne kuruyorsun yine. Onunla biten sen gece... Söyleyemediklerini söylüyorsun bir bir. Herseferinde... Farklı sonlar yazıyorsun, başka bir zamanda başka biryolda keşişen. Ezbere bildiği yüzünühüzünle gördüğünde kolundan tutup gidemezsin dediği. . Onun kalmayı seçtiği. O düşlediğin zamanda yaşlı kadında mutlu, kitap okuyor bir sevdiğine. Sen ışıklara dokunmuyorsun, Onun uykusu bölünmesin diye. Bunun yağmurları da dert edilecek kadar uzun sürmüyör bir de. Yaşına uzanmıyorsun, omzunun sonuna kadar uzun birasrıyedeceğini. Vedeliilik...

EVİNDARÇAKIL

"Jir için..."

Nefes alıp veriyor. Alıyor... Veriyor... Verdiği her nefes yaşam oluyor bedenimde. Kiralanan bir evde kanepelerden birinde kiralanan hayatımızın asıl sahibi olduğumuza şaşıp yaşıyoruz. Biraz önce aşk yapmamıza tanıklık eden kanepem şimdi de onun kollarında uyumasına benim de onun her bir zerresini ezberlemem tanıklık ediyor. Köşede duran tüplü küçük televizyon hiç açılmamış olmanın kırılganlığını yaşıyor. Yani başımızda duran elektrikli so banyo kısıyor olduğu aşkâr ama hiç biri umrunda değil o an. Belki biraz sonra olacak ama o an değil. Kollarının arasındaki varlığı bakıyorum. Öyle bir his ki sanki kal bimi beynimi sarıyormuşum gibi. Yüzüme çarpan nefes benim hissettiği, kulakların duydığı ve burnumun aldığı güzel koku. Açıkken başımı döndüren gözler, kapalıyken midemi alt üst ediyor. Sakallarının arasındaki kıvrıklar güneşten habersiz. Güneş de onlardan habersiz. Kozmik çelişik diyorum. Güneş sevgimin sakallarında. Peki dünyayı kandıran dışandaki o ateş parçası da ne? O da umrunda değil. Belki sonra olacak ama o an değil. Şimdi küçük hayatımın en huzurlu anlarını yaşıyorum. Biraz önce tamamlanmış bedenlerimiz. Tamamlanmış. Eksik miydi ki? Yoksa Zeus haklı mıydı? Yarım elmamızı aramakla mı geçiyordu ömrümüz? Bu kadar şanssızlığımın içinde böylesi şansa bulmuştum diğer yarımı, yarımı. Boynunu oynatıyor biraz daha yaklaşıyor göğsüme. Nefesi biraz önce boynumda bıraktığı ize değişiyor. Dünyadan geçmiş olan en iyi çekilmiş fotoğraftan, resmedilmiş tüm tablolarından daha muazzam bir iz, daha benzersiz. Bedenini öfesiyle her parçasınıyken kollarımın Dudaklarının değdiği her zerrem şanslı. Kiralık duvarlar,

kanepeler, elektrikli so ba, tüplü televizyon şanslı. Gözü ona değen her varlık şanslı; canlı, cansız. Ve yine yüzüne bakıyorum. Sonra nedense Charles Bukowski düşünür aklıma. Nasıl diyorum nasıl tek bedene saklı kalıp aşkı ayak uçlarına kadar hissetmek varken her gün farklı bir kadınla sevişerek aşka başkaldırıp isyan edebiliyor? Belki o da Zeus'un peşine takılıp her kadında diğer yansınlı aramıştı ama benim kadar şanslı olamamıştı. Charles Bukowski benim kadar şanslı değildi! Canım elma çekiyor ve devam ediyorum bakmaya. Bakarken binbir çeşit düşünce beni heyecana getiriyor. Aynı anda yüzüne bakıp bir şeyler düşünmek, hayal etmek. Pencere açıken yağmurdan kaçıp içeri sığınmış bir bahar yaprağı kıpırıyor. O da benim gibi heyecanlı. Gözüm ona kayıncaduruyor bir anda. Mahcup bir ifadeyle bakıyor rahatsız etmekten korkmuş. Televizyonun aksine hiç de arsız değil. Ve benim aksime. Kirpik tanesi düşüyor yanaklarına, Parmak uçlarımla öpülesi teninden koparıyorum onu. Uyarıyorum kutsal kirpiği. Öyle bir kutsallık ki benim için; yedi/yirmi dört tapmak istiyorum ona. Benim cinsiyetsiz tanım da tanrıçam da o. Kirpiği parmaklarının arasına hapsedip uyanık olsaydı, alt mı yoksa üst mü derdi diye tahmin etmeye çalışıyorum. Sonra vazgeçiyorum. Sadece üfle-mek istiyorum. Tıpkı onun dileğimin tutması için benim kirpiğimi var gücüyle üflediği zamanlardaki gibi üflüyorum. Uçuyor kirpik ve uyanıyor sevgilim. Sonra canım elma çekiyor. Uykulu gözleriyle ve dağınık saçlarıyla öpüyor. Dudaklarımdan, Beni kendimi iyice çekip boynuna çekiyor. Nefesi boynumda bıraktığı ize değişiyor. Umrunda olmuyor. Belki sonra olacak ama o an olmuyor.

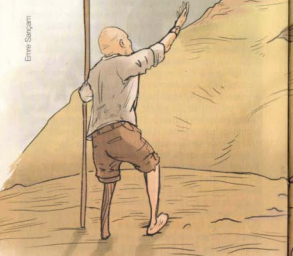
Dik bir yokuş var ama, O yokuşu da çikarsın evelallah...

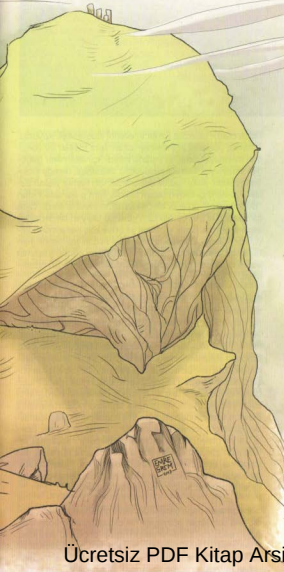
Tırnaklanmıla kazıyorum. Bildiğim, gördüğüm, başardığım her şeyi. Geldiğim yeri unutmamak için duvarlara küçük notlar yapıyorum. Doğduğum gün çirkin bir fotoğrafımı çekmişler. Ayaklarımda patiklerimle, ne hikmetse, bir kap-lumbağaya benziyorum. İnsan dünyaya nasıl geldiğini hep hatırlamalı diye, o fotoğrafı baş ucuma koyuyorum. Gözü-müzü açtığımız o ilk an ne denli âciz ve fakat güzel varlıklar olabildiğimizi hiç anlamıyorum. Bu işte muhakkak kutsal bir şeyler olması gerektiğini düşünüyorum

Birkaç haftadır biriktirdiğim gazeteleri postacı çantamata-kıştırıp yola koyuluyorum. Ne zamandır bu işin peşinedüş-mek için kendimi ikna etmeye çalışıyordum, sonunda bu-güne kismet oldu diye seviniyorum. Kendime hemen ufak bir rota çiziyor ve uğramam gereken adresleri not ediyorum. Tam üç farklı yer ile görüşmem gerektiğini hatırlıyorum. Do-kuz aydır envaiçeşit iş arayan ve hâlâ beş parasız gezen bir insan için aslında bunun fenabir sayı olmadığını biliyo-rum. En azından üç görüşmeden birinin iyi geçmesi gerekti-ğini umuyor, fakat pek tabii bunun böyle olacağına inan-ıyorum

Bir otobüs durağında, insan en fazla ne kadar ayakta dura-bilirse, o kadar bekliyorum. Ön taraflara doğru daha çok nefes alınabilir alana sahip bir otobüse adım atmaya çalışır-ken kapıya sıkışıyor, inmek ve yola devam etmek arasında kalıyorum. İkisi de birbirinden çetrefilli seçenekler olduğu için ne yapmam gerektiğini bilemiyor ve şoför ne derse onu yapmaya karar veriyorum. Sonra, bir konserveye sıkışmış şekilde harekete geçiyoruz. Bu halde yirmi yedi durak git-mem gerekiyor, ben de başıma geleni ne ise çekiyorum. Son durak olan bir köprü altında otobüsten iniyorum. Tam derin bir nefes alıyorum. Yirmi yedi duraklık otobüs bu-zerime patlıyor, lanet ediyorum. Gelmişime geçmişime

Emre Sançam

Kaldırımsız yollardan yürüyor, en gellerin üzerinden ziya-
rum. İlk iş görüşmesi içinyanım saat bekledikten sonra iki
buçuk dakika çeride kalıyorum. Bu sürenin de yansıdan
az bir zamanda kendimden bahsedebildiğimi düşününce
baştan elendiğimi fark ediyorum. İkinci iş görüşmesinde ise
üç dakika içinde beş sayfa tercüme yapmam isteniyor.
"İsterseniz bir de Dünya'yı tersine döndüreyim." diyorum.
Sonrasındaki kapının önündeyim. Bu ilanın da üzerini çiziy-
yorum.

Bu lüks ofisten de bitap olmuş şekilde çıkıyorum. Ekmek
aslanın midesine düşmüş de haberimiz yok. Son görüşme-
ye gitmek için ne gücüm ne isteğim kalmış, sallana sallana
yürüyorum. Bu sırada yolumu kaybediyorum. Çarşıdan
sonra ilk sağa dönmemi söylüyorlar. Bu lüks kulelerin ara-
sında çarşı ne gezer diyorum. Nitekim, kendimi kuru yemiş-
çilerin, çay ocaklarının arasında buluyorum. Dünya böyledir
işte. Her şey bir bininin içinde karmaşıktır, biz insanlar gi-
bi. Artık hiçbir şeye şaşırmıyorum.

Çarşıdan sonra ilk sağa dönünce dik bir yokuşla karşılaş-
ıyorum. Yolu tarif ederken bir yokuşla daha karşılaşacağım-
dan bahsetmemişlerdi. Bilsen, buraya kadar bile yürüme-
dim. Yine de çabalıyorum. Sağdan yürüyor, soldan tırmanı-
yorum. Bizim hayatımızın her yeri yokuş, vız gelir diyorum
ama lafta söylüyorum. Bu sürunceme hep böyle geçip gi-
diyor, hayat takılı kaldığı yerden bir adım kılmamıyor. Tü-
keniyorum.

Fallar açıyorum. Fallar kapatıyorum. Hep yollar, dik yokuş-
lar görüyorum. En sonunda bir yerlere gitmekten yoruluyor,
yokuş aşağı kendimi bırakıyorum.

Darmadağın yuvarlanıyorum.

MURATGÜLEN

Heradımırıtıl adalan keşfeden bir kaşifin ürkekliğiyle atıyordu. Herçe de oturduğunda onu ziyarete gelip parmağın tüneyen kuşlarsayesinde dokunabiliyordu Tanrı'nın ellerine. Duyduğu her hisirtide Tanrı'nın ona seslendiğini düşünüyordu, kimi zaman evreni koklayarak Tanrı'nın şaheserini gezdiriyordu bedenine. Pinhanlarına sarmaladığı sesleriyle "Ah" diyordu. "Görebilseydim bu anlatılan yapıları, görebilseydim bu anlatılan dağları, anlatılan göğü ve anlatamadığım Fidan'ı."

Adı Ezrak'tı. Kadim anlamıyla Mavi. Doğumu sırasında öldüğün söylenen annesinin göz rengini taşıyordu adında. Bir kez olsun göremediği dünyada maviyi tanıyamamıştı ama, pejmürde kıyafetlerinin sol yanındaktırıyordu, tezahür edemediği o renkteki yamaları. Köyü ilk kez ziyarete gelen yabancılar bu hâliyle onun hikayesini dinlerken hayatlarındaki siyahılıkılan maviye akıtip umuda bürüyörlardı geleceklarını.

Birkaç gün önceki hissiyatlaçağırılmıştı ââm gözlerinedüşü. Birkaç gün öncedokunmuştu ona. Adının Fidan olduğunu da birkaç gün önceöğrenmişti. Yanı başlarındaki sevdayı görmeyenlerin, görse de sahip çıkmayacesaretioilmayanların gezegeninde karanlığın içinden ayırtetmişti Tanrı'nın gülümseyişini; aşkı.

Ezrak'ın babası o daha küçükkenmeden faciasındakaybetmişti hayatını. Babasının üstünekapaklanan karanlıkıtan bahsetmemişlerdi Ezrak'a. "Gitti." demişlerdi sadece, gitti Dönüş yollarına benzetmişti Fidan'ın elmacık kemikleriboyunca uzanan çatıaklarını. Orada durup beklemek, onun kırıkkıllarının içinden geçen yollarda, babasına,annesine, geleceğineseslenmek istemişti. Kendi gidememişçikünkü o bir kalandı.

Hem bir insan en fazla nereye kadar gidebilirdi ki, hayatında bir kereliğine kalan olmuşken?

Teyzesi birkaç gün önce ona yan köyden evlerine ilk kez gelecek misafirin söz etmiş, o da da her şeyden habersiz sessizce oturmasınıöğütlemişti. Bu Ezrak'ın huyuydu. Çoğu zaman kendisineayrılan odasındao turur, uzun zaman önceüçraş edindiği sanatıyla ilgilerindi. Ezrak kil ustasıydı. Kendi can sıkıntısına çırak bulmak için başladığıyönelimi, yıllargeçtikçeyalnızlığınaayol gösteren bir ustalıkdaönüştürmüştü. Gerekirse o gün de hiçbirşeyolmamış gibi, kilden şekillendirdiği nesnelerionüne koyuponlaraçaresizliğinlatırdı. Oyle de yapırmıştı.

Sesinin yükselişini duyan annesi kızını çağırıyor, Ezrak'ın odasından içeri girmişti. Ezrak ilk baştağiren kişiyi

teyzesi sanıp seslenmişti lakingelen kişi ona "Ben misafirinizim," demiş, birkaçadım attıktan sonra "Sessizceyanında oturmak istiyorum," diye bitirmişti sözlerini. Ezrak, gelen kişinin müphem tavırlarını incelekle karşılayıp ellerindeki tozu büyük bir cevvaliklehırkasına sürmüş, sonraonları diz kapaklarıyla paralel tutupgelen kişinin yanınaoturmasını beklemişti. Zatenyalnızlarınhikâyesioölüm sessizliğinin doğurduğu bekleyişlerde gizliydi

Yalnızlık, ölen düş kahramanlarımız için ayırdığımız bir kimsesizler mezarlığıydı.

Fidan otururturmaz Ezrak'ın ellerini incelemeyekoyuldu. Derakapgözlerini şişirekay tutulmasını izleyen birçocuguğun merakıyla Ezrak'ın üstünötaradı. İçinden nelergeçtiğini anlatırmıy, sadecesusuyordu. Sessizliği, nerede olduğunu merak ettiği kadınadokunmak için hamleyapanEzrak'ın devirdiği kilden tabak böldü. Tam o esnada Fidan "Buradayım," diyerekellerini Ezrak'ın ellerinesardı.Oyle bir sarılış ki bu, tarihin tüm yükünü taşıyan birsıcaklığı barındırıyordu. Ezrak yüzlerce yıl önce köle pazarından kaçan bir kölenin, onlarca yıl önceyeni doğan yavrusunayem bulan biranne kuşun, saatler öncekilerle sürtüpyaşaman soğukluğundan anırdırdığı ellerinin sıcaklığını o an hissetmişti.

Susuyörlardı. Ezrak bir müddet Fidan'ın ellerindegezindikten sonra onun yüzüne ilıştirdiellerini. Fidan izinverdi. Bu, Ezrak'ın çukurlaşmışgözlerine, yaşantısının mahcubiyetiyleçekilmişyanaklarına, orta yaşlarınagelmesinearağmen gitgidekollarından dudaklarına, kalın kaşlarına,özensiz büyüyen sakallarına, kederiyle küskün suratına bakıpsesizliğe aktı anı. Ezrak'ın amacı karşımdakiyabancıncın yüzünü ezberlemektir. Önce gözlerine dokunmakistedi.Fidan gözlerini kapadı. İşte o an eşitlerdi. Geceleyn gerçeklerin üzerini örten siyahıyayıkıştırdılar anlamlarını. Ezrakellerini Fidan'ın kırıklarından aldığıizine kaşlarına, kaşlarından aldığı izine göz kapaklarına attı. Bir müddet ısıttı orayı. Sonra her an gidecek oluşundan endişelendiği misafirin yanaklarınagötürdü ellerini, sonra alına, sonra burnuna, dudaklarına, elmacık kemiklerine, şakalarına. Fidan dakikalar boyunca bu dokunuşlaraizin verdi. Ezrakkazımıştı bir kere hafızasına, avuçiçinde kavradığı suratı.

Son hamlede onun çenesinden elini çekerken fark etti; parmağına damlayan gözyaşını. Ne olduğunu sormadan sildi Fidan sessizce Ezrak'ınellerini öpüp doğruğul yerinden. "Gitmeliyim," dedi, nazenin bir çabıyla. Ezrak kalkmak istedi ama aradığı şeyi bulamamıştı. Oysa, her şeyce davaranan teyzesine sorun yaşıtmak istemedi. Bunun yerine

KAAN MURAT YANIK

Yaşamak ile var olmak arasında kocaman bir boşluk var. Çoğumuz orada debeleniyoruz. Dünyanın mecburiyetleriyle başa çıkmaya çalıştıkça; yavaşlıyoruz, azalıyoruz. Hayır, kötü şeylerden bahsetmek istemiyorum. En azından dört-nala üstümüze gelen duvarlardan, nezaketsizliklerden, ri-yadan, korna seslerinden, korkulardan, savaşlardan, siya-setten ya da yoksulluktan. Sözün değerüstünde dönmek istiyorum.

Hadi, Antik Yunan coğrafyasına bir yolculuk yapalım. Çağın en büyük filozofu Sokrates... Sokrates o kadar büyük bir filozofki, Yunanistan başta olmak üzere dünyanın birçok yerinden felsefemeraklılar, Sokrates'in soh betlerine katılmak şayet mümkünse ondan ders almak için şanslarını deniyorlar. Elbette bu talepler çok fazla olduğu için Büyük Sokrates kimselere ders vermeyi kabul etmiyor. Çünkü ders vereceği tale besini neye göre, han gölçütler doğrultusunda seçeceğini bilmiyor. Bir gün, bir delikanlı Sokrates'eders konusundaeepy ısraredince Sokrates bu delikanlıya "Diğerlerinden farkın nedir?" diye sorar. Delikanlı çok istekli olduğun-u söyler ve Sokrates'i ikna etmekte birçok astronomik bir ders ücreti önerir. "Size bana vereceğiniz her ders için... ücret ödemeyi taahhüt ediyorum." deyince Sokrates sakallarını kurcalayıp ders veremeyi kabul eder. Bu ısrarcı öğrencinin adı Platon. Sokrates'in karşısına Ekim ayında ilk dersini verince dersler başlar. Sokrates'in kendinemesken ettiği dağın

başında yemyeşil bir bahçede Platon hocası Sokrates'ten on ay boyunca ders alır. Hem hoca Sokrates, hem de öğrenci Platon aralarındaki ilişkiden ve da hi derslerde yaptıkları uzun münakaşalardan bir hayli keyifli alırlar. Aradan iki yıl geçince Platon hocasına, "Sizden yaklaşık iki yıldır ders alıyorum, birçok emek verdiğim ve birçok şeyi kavradığımı söylüyorsunuz, buda benimutlu ediyor. Peki ben nezaman mezun olacağım? Yani ne zaman kendime bir filozof diyebileceğim?" diye sorunca, Sokrates gülümseyerek öğrencisine hak verir, "Yarın gün doğarken bahçede buluşalım. İmtihan sorunu hazırladım. Eğer bu soruyu bilersen filozof olduğunı ispat etmiş olursun." deyince Platonu büyük bir heyecan basar ve evine gidip sa baha kadar gözünü kırpmaz. Günaydınlanmak üzere yekensoluğu hocasının bahçesinde alır. Bahçenin kapısını ittirip içeri girince, bugün emsallerine arkeoloji, tarih müzelerinde rastlayacağımız türden üç tane Roma heykeliyle karşılaşır. Hocası Sokrates heykellerini yarındamütebessim bir şekilde öğrencisini bekliyordur. Platon şaşkın şaşkın heykellere bakınca Sokrates güler bir sesle; "İşte sınav sorunevlat. Bu üç heykelden biri diğer ikisinden farklıdır vefarklı olan değerlidir. Senin için bu üç heykelden hangisinin farklı olduğunu bulmaktır. İyi düşün, dikkatli ol. İpuucu sözünde geçeridir." der. Platon şaşkınlığına nara vermeden, hocasının söylediklerini can kulağıyla dinler. Heykelleri gözden geçirir. İlk heykelin başına gider. Üç heykele de tek tek dokunur. Kendisinden iki boy uzun,

birisinin kulağına eğilip ona bir sır verirsiniz o da sizin ona verdiğiniz sırmı gidip başkasına söyler. Ama üçüncü heykelin kulağından telisoktuğumuz zaman, tel bir süre gittikten sonra durdu, artık hareket etmedi. İşte bu heykelin kulağından teli çıkan kulak ile teline gittiği yer arasındaki mesafeyi ölçünce, bu mesafenin kulak ve kalp arasındaki mesafeye teka bül ettiğini gördüm. İşte farklı ve değerli olan heykel budur efendim. Siz birisine bir söz söylersiniz, onun kulağından girip kalbine gider." Sokrates afallamış bir şekilde: "Doğru" der ve ardından ekler: "Adın nedir senin evladım?". Delikanlı "Aristo." der.

Bu hikâyeyi anlatmak istedim çünkü belki de söze, edebiyata, kitaplara en çok ihtiyaç duyduğumuz bir çağdan geçiyoruz. Ne yazık ki söze, güzel konuşmaya önem vermiyoruz. Kendimizi ifade edemiyoruz. Son zamanlarda kitap okuma oranının arttığı yönünde araştırmalar yapılsada, ortada büyük bir nitelik sorunu var. Bu nitelik sorunu da haliyle sosyal medyadan devşirdiğimiz konuşma biçimiyle birleşip dilimize sızıyor. Artık kendi aramızdaki konuşmalarımız otuz kırk kelime üzerinden yürüyor. Hülâsa modernizm, sırtını yasladığı teknoloji ile birlikte "iletişim" adı altında bizi iyice birbirimizden uzaklaştırmış vaziyette.

Kim bilir belki de bu yazıyı okuyanların çoğu bu yazıyı okurken etrafındaki insanları izledim. Karı kocalar, sev-

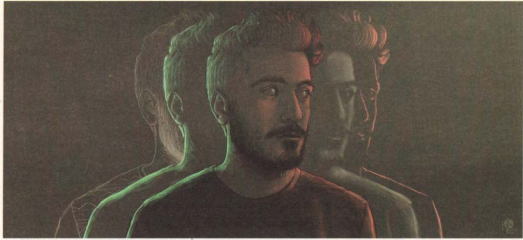
giliiler, dostlar. Herkes elindeki akıllı telefonlara odaklanmış durumdaydı. Birbirimizle iletişim kuralım diye var olan bu cihazların en yakın insanları da hayatın masada bir birin-deri uzak tuttuğunu bir kez daha kavramış oldum

Neyse uzatmayayım 'Nerde o eski zamanlar.' diye girizgâh yapan dedeme dönmüşmeden bu mevzuyla başka zaman konuşmak üzere kenara koyalım. Ben unutursam hatırlatın lütfen.

O gün kafeden çıkınca küçükkuzenimi göresimgeldi. Bak-tım bahçede kitap okuyor. Beni görünce koşup yanıma gel-di. Heyecanla birçok şeyden bahsetti. Sonra dalgıngözler-le ölen muhabbet kuşunu bahçeye nasıl gömdüklerini anla-tırken, "Toprağı kazıp onu ektik." dedi

Üzül-düğümü görünce; "Meraketme yakında bir kuşağacı çıkacak burada." diye ekleyerek teselli etti beni. Öyle ina-narak söyledi ki, ben de inandım. Yukarıda anlattığım Sok-rates, Platon ve Aristo'nun hikâyesini anlattım ona. "Ben Platonun yerinde olsam en baştan heykellerini düşünme-bakmak yerine içlerine bakardım." dedi. Gülümsedim. Onunla tatlı sohbetimizden sonra oturup bu yazıyı yazdım. Ve onun-la konuşurken fark ettim ki küçük dilindencik kankelimle-me-nin sayısız küçük düşünceleriyle iç içe kirlenmiş kı-sır konuşma döngümüzden çok daha iyi.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>

Hakan Baser

Enseme bir soğuk dolanıyor ve beniyatağa çekercesine sıkı sıkıya kavıyor derimden. Çok geçmeden yirmilik bir esmer eli gi bi ürkekçe dolaşüyor vücudumda. Yerlerde, kava ağacının polenleri gi bi topak topak koşuşturan tozlar yorulmaya, yavaşlamaya başlıyorlar. İnceden onları izliyorum ama umrunda değil. Rahatsız etmeden, usul usul yokluğu dinliyorum şimdi. Tok bir ses bu, biraz yeşilliğin karanlığına benziyor rengi ama umrunda bile değil. Yetim bir çocuk kadar mahzun gözükse de rüzgâr kadar kalabalık ve ağlamaklı. Üzeri yosun bağlamış bir kayaya benziyor bu. Yüzyıllardır orada, herkesona farklı farklı seslenmiş ve bir şeyler istemişler ondan. Yokluk ne vere bilir ki insana? Sadakatleriyle bayağılaşıp ucuzlatmışlar onu. Nasıl yani, kimse yokluğu duymuyor mu? Hiç bir şeyi duya biliyorum, görebiliyorum hiç kimseyi. Yarın olacaklar hiç bir şeydi ve dün gördüğüm suratlar hiç kimse. Katrankadar yapı yapıyor bu yoğunluk bulaşıyortenime, derimi sıyrır gi bíaşığıya çekiyor. Yokluk bu kadar ağır olmamalı. Her şeyin, içerisinde oluk oluk aktığı ile bir nehir gi bi bulanık. Ne yorgan ne de üzerimde kiler fayda etmiyor artık, tümüyle üşüyorum. Kendimi yokluğum içerisinde alıp rüzgânı şeflik yaptığı yaprak seslerine ve kapı kilidini yuvasına hırpalamasıyla çıkardığı mahkûmiyet tonuna vermek istiyorum. Tekrar yürümeye, hatta koşmaya başlasın o kavak polenleri. Neye yarar? Oradada hiçbir şey yok. Nağme'yi düşünmeye çalışıyorum, annesinin gaza bından kılpayı kurtulduğum Pınar'ı, dedemin öldüğü günü. Kök şeyler getirmeye çalışıyorum aklıma ama daha çok farklı şeyler. Zamanı düşünmeye çalışıyorum, bu luyor beni. Karadordaki bahçede yediğim börekler, ba-

lığacıktığımız gecelerde yoroz taşının patlattığı su damlaları, okulun kantininde okşadığım bacaklar. Olması gereken şeylerdi bunların hepsive olup orada kaldılar. Etleriyle, kanlarıyla, kemikleriyle ve hisleriyle. Oldukları an bir şey olabilirler belki ama şu an hiç bir şey değiller. Neye yarar? Onlar bile hiç bir şey değilmiş baksana. Yangın ve ışıklar. Her alev küle ge bedir. Alev alev yanıyolar, cayır cayır yakıyorlar ve yokluğu içerisinde eriyip gidiyorlar. Peki ya hareketlerim? Ellerimi yorganın altından çıkarıp havaya kaldırıyorum ve gövde mi de. Kan, et, yağ, kemik ve bok. Boş versene! Söyledim, baktım ve onlar da çekip gittiler işte. Üşümüyorum artık, hatta haddinden fazlası cık içerisi. Boş ver, Banyoya gidip aynaya bakıyorum, yüzümü yıkıyorum ve ellerimi. Yüzümü yıkadığım için ellerimi de yıkamış oluyorum. Tekrar yatağa dönüyorum. Yokluğa çokça anlam yüklediğim zamanlar olmuştur elbet, hatta yine olacak. Anlamsız olduğumu düşünmekle de anlam yüklemiş olmuyor muyum? Oldukları vakitlerde yokluk, her şeymiş gi bi kavıyor bedeni. Sevişmek, acı, heyecan, sıcak, para, korku ve hepsi. Peki ya sonra? Peki ya şimdi? Merak li bidoyu okşadığında, cevap sadece kafas"ker, Tavan saydamlaşıyor yavaş yavaş, paslı donatılar ve üst katı görmeye başlıyorum. İş, hiçbir şey. Toplantı, hiçbir şey. Parmaklar, hiçbir şey. O sesler ve terimler ve işçiler, hiç bir şey. Ama şu an hepsi aklımdalar. Yokluk, düşünüldüğü zaman bir şey midir? Hiç bir şey değildir ama bir şey olduğunu da söyleyemem. Şekil verip oynuyorum sadece onlarla ama ellerim bıraktığım an gergin bir plastik hissediyorum. Her şeyi düşünüyorum, her şeyi anımsıyorum. Boş ver, biraz uyumam lazım

EZGİ AYVALI

Bu ne biliyor musun?
Hayatınaneredeyseeksiksiz devam eden birkadının
yüzleşmesi bu
Bir anda bir adamın gelip tüm boşlukları doldurması
ve sonra çekip gitmesi
Kadının dahaönce farkına bile varamadığı boşluklarla
kalakalması.
Eksik bir şey bu
Öyle kuru kuruaşk değil
Ölüyorum bitiyorum ede biyatıyaptıran gelip ge çici
duy gulardan hiç değil.
Gerçek bu.
Gel benim ol demiyorum sana. Senin olayım demiyorum.
Gel, birlikte olalım.
İlk kez buluşuyor gibi buluşup, son kez sevişiyor gi bi
sevişelim
Gel. Bir elmanın iki yansı olmayalım seninle. Yan yana
duralım.
Hesap sormayalım, korkmayalım
Gel kırmayalım birbirimizi. Kördüğüm gi bi bağlanmaya-
lım.
Bu ne biliyor musun?
Rüyasındasevdiğiadamlamatlı olduğunu gören bir
kadının
daha uyanmadan bunun birrüya olduğunu anlaması
Uyanıp yorganın altında sessizce ağlaması bu
Öyle, onu kendime nasılaşık ederim soh betlerinde geçen
aşk değil.
Taktiklerle ve oyunlarla gidilecek bir yol hiç değil.
Gel, oyun oynamayalım bir birimize. Sadece biz olalım.
Bazen sıkı sıkı tutunman gerekmez,
oradaolduğunu bilirsin ve sadece dokunarak, hissederek
bile den gede kalabilirsin.
Bir vardin bir yok oldun, den gemi düzenimi bozdun, gel.
Yine den gemi bulurum el bet, bu sana ihtiyacım var
demek değil
Ama şimdi, bu gün, burada, seni seviyorum.
Buna mec bur olduğum için değil, beni sevmediğini
söylediğin için değil,
gidecek başka bir yer, sevecek başka biri olmadığı için
değil.
sen olduğun için seviyorum
Doğru olduğun için. İnsan olduğun için
Kendin olmaya çalıştığın, sorguladığın, aradığını için.
Beni bir zamanlar sevdiğin için
Gel hadi, yine sev.
Bu ne biliyor musun?
Bu hayatı böylece zamanı boş gecmesiyle, savasımı
bir kadının,
aylardırtek bir günü özlemesi.

Her gün, o gününtekrar yaşanacağına inanması, bekle-
mesi
Bak ne hızlı geçiyor zaman. Bak neler yaşayamadık onca
ayrı geçenzamanda.
Bir günü daha yalnız geçirmeyelim. Bir günü daha ayrı
geçirmeyelim. Gel
Hayatının merkezine benikoyma sakın, yalnızca burada
olduğumu bil.
Buradaolduğumu ve her an gide bileceğimi
Onca zaman sonra yalnız seni sevdiğimi bil,
Sevdiğimi ve bunu her an kay bedebileceğimi.
Duy gular değişir, insanlar değişir, durumlar değişir ve
hattahayaller bile değişir.
Aramızdaki ilişki de değişir elbet zamanla
Ama bugün, eğer hala istiyorsan benimle olmayı,
içindenkiçüçük birşey gelip geçiyorsa bazen, gel.
Ben de böylesine istiyorken seni, gel.
Bir gün başkasınıseversen, bir gün başkasınıseversem,
bir gün başkalannı seversek eğer, birbirimizedenilmaya-
lım.
İnsanız çünkü. Bayılınız buna. Gel biz hayvanlarınömek
alalım
Ölene kadar seni seveceğime yemin etmiyorum. Sen de
etme.
Kimse de etmesin boş yere.
Gel biziçimizden geldiği gibi davranalım. Yanınkimsenin
umurununda değil.
Ağaçların, mevsimlerin, kuşların bile umurunda değil. Gel
biz de umursamayalım
Bu ne biliyor musun?
Aşkın ne olduğunu unutmuş birkadının haline şaşkınlığı.
Aşkın ne olduğunu unutmuş biradamın bu hale kız gınlığı
Kendimi ter biye edeceğim diyorsun ya, gel. Kendini
sev giyle ter biye et,
Bırak o sıkı sıkı ördüğün duvarlarınyıkılınlar,
Bırak seni sev gimle sarayım. Çoğaltayım
İstemiyorum, istemiyorum, istemiyorum diyorsun ya,
bırakırayımınadını.
İzinver seveyim
Belki sen de yine seversin beni.
Diğerleri ne derse desinler,
eskilerindediği gi bi “se vdik” deyip geçeriz belki
Sen hele bir gel
Bu ne biliyor musun?
Bu çok seven, çokmasum seven,
doğrudanseven birkadının sev gisinden vaz geçme
korkusu,
Biliyorum birkaç zamansonra vitip gidecek bu duygu
Kime bari bu duygu gidecek?
Oysa bugün, öyle güzelki senisevmeğ,

Bir başkası yok diyorsun ya, öyleyse gel.
Düşmanım değilim senin, akraban değilim.
Köse bucaaklaşma benderi, birazzamanver.
Gelindir kalkanlarını, kılıç yok elimde
Gel, hayır diyecek çok şey var, onlarla savaşımlı birlikte,
Dost olmayalım. Arkadaş olmayalım. Ruh ikizi hiç olmayalım
Bırakalım adını meraklıları koysun.
Bu sevginin içinde hepsineyer var, gel,
Kızmayalım, kıskanmayalım. Yormayı yorulmayalım.
Rakı içip soh bet edelim, yeni yeni fikirlerüretelim.
Dikenleri okşayıp yaprakları seyredelim
Seyahatler edelim, gel
Senin üzerinde takım elbisen, benim üzerinde çiçekli
elbisem,
O ılık, yumuşacık havada, meydanlarda dans edelim, gel.
İnsan başkasını ister?
Şimdi sen;
yorğun, yüksekuz onca yolu gelip banakavuşan

ayaklarını kesip atıyorsun,
simsıkısaran kollarını nereye koyacağını,
merakla ve şefkatle bakan gözlerini nereye kaçıracağını
bilemiyorsun ya.

Bırak, onlar da gelsinler.

Tamlarını bırak, Yaralının, eksiklerin de gelsinler.

Cesaretini bırak orada. Dile getirmekten korktuğun
güvenlerin, korkuların gelsinler.

Özlemlirliğini bırak, güvenemeyişini umursuyorum ben

Umarızlıklarını, umutsuzluklarını da al, gel

Birlikte iyileşelim.

Bu ne biliyor musun?

Bu sevilmeyen bir kadının sevgiye çok açık mektu bu.

Bu bir teklif, bir çağın,

Bu bir itiraf. Bir kavuşma umudu.

Hadişimdi, şu an, her neredeyse kalk gel

Hadi be

Sıkılınca gidersin

<https://rantey.org>

**Öyle şeyler vardır ki,
bunları onarmak için
en azından bir devrim gerekir.**

**Kara parçalarından bıktım.
Dünya benim vaktimi alıyor, alsın!**

**Herkesin ruhunda
kendi gizli derdi vardır.**

**Artık insanlar arasında değil,
bir gölgeler dünyasında yaşıyoruz.**

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

BERGER

AYHAN

TOLSTOY

CAMUS

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ASLIHAN UYSAK

"Korktuğum şey tamamen o değil aslında, onun etkisiyle bilinçaltımın banyansittiklandiye düşünürdüm hep." Saatlercehapsolduğum bu zifiri karanlıkta görebildiğimtek şey, zar zor seçebildiğim bir gölgedenibaret. Gözlerimsay-damlaşmış, kendi adımı unutmama çok az bir zaman kal-mışken bile sessizliğe yenilmiyor, konuşmaktan yılmıyorum. Karşımdakiyabancı isesakin, böylece oturmuş, tepkisiz bir şekildebana ağzımdan çıkanher kelimeyiöncesinden bil-diğini hissettiriyor.

Kim ki bu karşımdaki? Yoksa şeytan mı? Yok yok, olamaz. Şeytan karşımda otursaydı anlarımdı herhalde değil mi? Tanıdık bir yüz mü? Bilmiyorum

"Ki düşününce bir bakıma insanın en büyük korkusu ken-disindenmidir? Yaşıyoruz, buradayız, farkındayız sanıyoruz fakat hâlâkendisi özümüzde, ruhumuzdakontrol edemedi-gimiz şeylerin kalıntısını bulabiliyoruz. Olmadığımızı düşün-düğümüz, olmaktan kaçtığımız şeylerle gözümüzü kapadı-gımız her anda karşılaşmaktan korkuyoruz."

Annem yüzümü ellerinin arasına almıştı. Bana umudumu asla yitirmeyeceğime dair söz vermişti. Ah annem, tertemiz yürekli annem. Çaresizlikle geçen hüznü dolu onca yıl... Kabulennişlikle bikkınları arasındaki bir bilinmezlikte yaşayıp gitti işte. Ben annemin gitmesine üzülmek isteme-dim hiçbir zaman, hatta bazen keşke gitse diye düşün-düğüm oldu. Çünkü alıp verdiği her nefesle ruhundan bir parçaya veda eder gibi yaşamıştı hayal kırıklığından ötesi olmayan hayatını. Benliğinin kendisini terk etmesine izin vermesinin arkasındayatan teksebeb ise beni ne pahası-na olursa olsun korumaktı. Gözlerinde masumiyetten baş-ka bir şey okurmayan o küçük kızını. Ben ki bana sevgiyle bağlı bu kadınıyaptığı fedakarlıkları minnetle karşılamayan, kendi eksikliklerinin etkisindebir bahane halinegetiren.Ben-cildim, karşılıksızsevgiye karşı olan inançsızlığım beni bu kaniya vardiran şeydi. Bencilikten uzaklaşma istemlerim ise benidaha acınası hale getirmekten başka birşeyyap-mıyordu.

Aslında annemi hayat dediğimiz bu kafese kilitleyenşey korkulan oldu. Sadece içeriden açılan bir kapı vardı karşı-sında, elinde de anahtar. Anahtarı dışarı fırlatmıştı çünkü kafesindışarındaki dünyadan herşeyden dahaçok kor-kuyordu.

"Bir insanın karşımda yitip bitmesini izlemek ve hiçbir şey yapamamak... benim cezaları da diye düşündüğüm de oldu. Fakat o zaman... ne diye düşünüyordum aslında? Ben de korkuyordum!.."

"Peki yazı? Siz bilir miydiniz?"

Kalktım ve gölgeye yaklaştım. Tek kelime bile etmiyordu. Ona yaklaştıkça daha da belirsiz bir hâl aldı. "Biliyordunuz herhalde demek isterim, ama bu durumu pek olanaklı gör-müyorum. Bir saniye, yanlış anlamayın, sizin bilgeliliğinize değıldirlatım, bilgelikdenensöz yanılmasnadr."

Bu sırada karanlığın içinde yarattığı zıtlık köredecekkadar göz yakan bir ışık, küçücük bir alanı aydınlatmıştı. Ağaçlı, ama bomboş bir yoldaydık. Çok tuhaf... Belki de burası bir meydan. Pekineden bu ışık bir yatakodasını aydınlatıyor?

Biradam yoktan belirdi odada,yatakta ise bir kız vardı. Bu yüzü kapkaranlık adamın gözlerinden keyifli bir ifade oku-nuyordu. "Başına kötü şeyler gelmesin sonra." Adamın karşı-sındaki kız kaç yaşındaydı? On dört mü? On beş mi? Adamkızı korkudan sapsan kesilmiş tazecik yüzünüüeliyle çevçevlemiş, memnuniyetle ve aslında belli belirsiz bir nefretle inceliyordu. "Kaçmaya çalışma! Ne yaparız bizsen-siz? O zaman kiminle oynarız bu oyunları?" Kıza bir nefes dahayakınlaştı, yüzündesinsi bir ifadeyle kızınsaçlarınıok-şarken tamseçilemeyenkelimeler fısıldıyordu.

Kız, yavaş yavaş adama döndü ve aniden nefretle suratına tükürdü. Ve adam kıızı saçından tutup yerefırlattı. Kızın ma-sum ve küçükkellerini kalınca bir ipe sımsıkı bir şekildeve hiddetle yatağın başına bağladı.

Sağır edici bir tokat sesi, odanın duvarlarını paramparça edebilecek bir kuvvetteliyanklandı. Duvarlar, artardaaldık-ları darbelerledayanamadı ve küçük odanın çerçevesini bir ormana bırakmak durumunda kaldı. Gece o kadar soğuk, o kadarkarıldı ki sabahakalmadan ormandaki tüm fidan lardoğamadanköklerinekadarcürüyüp gidecekti. Bu so-ğuk, öyle üşütecekti ki onları, hiç gün ışığıyılanışmamış en küçük tohumlarbile karşıtı toprağı gecenin acımasız soğuşuyulanıştıracaktı.

Bu sıradaodadaki ışıklardaha da parlakbir halegelmiş, bu alçakça oyunun aktörleri karanlık maskeleriniçıkarmakzo-rundakalmışlardı.

"Yeter!"

Bu vahşet sahnesinearkamıdöndüm

"Anladım, yeter artık."

Etraftekrarıkaranlığa boğıldu. Çığıklar beynimdeyankılan-dıkça düşünme yetimi kaybediyor, tek yapmam gerekenin onları dinlemek olduğunuy hissediyordum. "Niyorsun şimdi? Niyorsun şimdi? Niyorsun şimdi? Niyorsun şimdi?" Küçükbiralandaha aydınladı, ben ise bir şeye takılmışol-

malyım ki bir anda kendimi soğuk zeminde buldum.
"Tamam, anladım diyorum size."

Elime gelenne varsayışa fırlatmaya çalıştım, isabetsiz her atışımda ışık daha da aydınlanıyor ve hattabütün meydana yayılmaya başlıyordu.

Bir anda kendimi kalabalığın ortasında buluyordum, şık giyimli insanlar ve bir ellerinde telefonları, diğer ellerinde iş çantalarıyla yetişmeleri gereken bir yer varmış gibi koşuşturuyorlardı. Kahkahalar, sohbetler, reklam panolarındaki mükemmel kareler, yukarılarda bir yerdeki büyük, parlak afişte mutluluğu çerçeveleyen bir ailenin tablosu. Her şey ne kadar da güzel! Dün akşamki futbol maçının tekrar ve tekrarı yapılan yorumları, şu televizyon programındaki meşhur kadının güzel kıyafetler içindeyken çekilmiş olduğu bir fotoğrafı sergileyen devasa pano. Tüm bunların yanındabende bu acelenin altında kalmış, kalkmaya her çalışmamda daha çok ezilmeye mecbur kalacağımı fark etmeden tüm gayretimle bu soğuk zeminden ayrılmaya çalışıyordum.

Babamın da düşüneceği gibi, belki de hak etmiyorumdur kurtulmayı. Başkalarının ayakları altındakı kalımayamahkûmumdur. Özellikle de babamın. Ayğa bir kere kalkabilsem bile ayakta durabilmek için yeterli gücüm olmayacaktı belki. Yani ne olursa olsun bu benim çukurumdu ve hiç kimsenin yapacağı bir şey beni daha derine itmezdi. Babam da dahil...

Gözlerimden istemsizce akan birkaç damla gözyaşımı ve hayallerimi de alıp ifadesiz bir şekilde bu kalabalığın benim mezarımı kazmasını bekliyordum. Gerçi benim mezarım zaten yıllar önce kazılmıştı, sadece yararlanılabilecek en son parçamın da tükenmesi bekleniyordu benim o mezara itilmem için.

Bilinçsiz bir şekilde, beynimde yankılandığını sandığım içgüçlere aşılmaya başlamış olmalıyım ki yine kendimi satatlırdır yaşadığım o kara bulutun içerisinde buldum.

Vazgeçebilecek gibi bir seçimim olup olmadığı hakkında bir fikrim olmasa da istemsizce irademin yerini gözyaşlarım ve sayıklamalarım almış, iki bölüm olmuştum. Sonuçta ben bundan ibaretti. Her şeyden münekkah, her şeyden bir esiri olacaktım.

Tıpkı en baştaki gibi hareketsiz fakat bu sefer tamamen savunmasız bir şekilde yere yığılmış gibi duran gölgeye daha da yaklaşmak istedim. Attığım her adımla huzarlanan kalp atışları beni buruk bir korkaklığa sürükledi. Sonu belli olan bu savaşta gölgenin kimliği açığa çıkmıştı.

Aklımın idrak etmekte zorlandığı bu sahneyi midem idrak etmiş olacak ki bir anda kusmaya başladım. Artık zihnim de bulunduğum ortamın boşluğuna yeni düşüyordu, görüşümün kesilmesine, bedenimin titremesine bir seyirci gibi dışardan tanık oluyordum.

Kaskatı kesilmiş bu ölü bedenim bana ait olduğu gerçeğiyle yüzleşmeye çalışıyordum.

Zaten hiçbir zaman açıklanamayacak olan gerçeklik kavramının dahada soyut bir hâl aldığı bu dünyanın bir kâbustan ibaret olduğunu düşündüyün, bir zardan yatağında kanterisinde aydınlık bir sabah gözlerinizi açacağım anı bekliyorsunuz.

O an gelmedikçe beklentilerim duyulanın minicinde boşluğu, bir kargaşa içerisinde tek bir düşünceye tek bir düşünceye odaklanıyorum. O da sadece ve sadece bu oyundan çıkmak ve bu oyunu bir daha asla oynamamak. Tıpkı onların benimle oynadığı oyunlarda olduğu gibi.

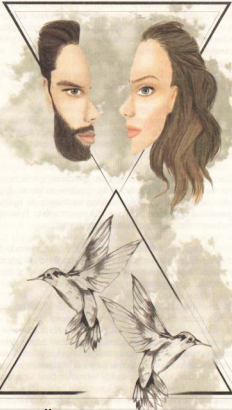
Bu düşüncelerimi bölen şey, midemin bir kez daha bulunduğum duruma tepki göstermesi oluyor. Bir anda ağzımda yabancı bir şey hissediyordun, ardından bunun bir kâğıt parçası olduğunu anlıyordum.

Bir an elimdeki kâğıt parçasını yırtmak, yok etmek istiyordum. İçinde yazan mı daha korkunç olacak benim için yoksa içinde yazan asla bilememek mi, bir şekilde karar vermeye çalışırken birden yanımdaki cansız bedene ve benim üzerime bir ışık daha yansıyor. Bu aydınlığın yeniden yüz üstüne çıkarabileceklerine karşı olan korkumun bilinçaltı yönetimleriyle elimdeki kâğıdın sakladığı kelimelerin birer birer aklıma kazıyor. Ben bu kelimelerin karşısında kalakalmışken etrafım bu sefer beni köredici bir aydınlıkla baş baş bırakmaya başlıyor.

"Sevinme, her lüz daha ölmedim."

İki Kara Kuş

MERVEÖZDOLAP

HER ŞEYİ YAKMAK İSTEDİĞİM İÇİN
ÖZÜR DİLERİM...

Hiç söndürülemeyen yangınlara alışmış ormanım benim. Tek bir canlı bile sağ çıkamamış içimden. Közlü siyahtan başka renk kalmamış, yalnızca dibi tutmuş kaybedişlerin kokusu var gökyüzümde. Yanık otlara uzanıp şekiller attığığım dumanlar, gökyüzümün bulutları. Hiç doğmayan güneşim saklanmış yeryüzüme, gezegenimin çekirdeği artık güneş. Yalnızca ısı veriyor şimdi, ışık yok. Hiç yıldızsız evrenimde, kayan yıldızları yakalama peşindeyim. Hâlbuki külden yıldızlar dökülmüş topraklanma, hepsini görmüşümlü. Yanıp bitmişim,...

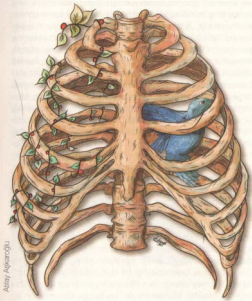
Tüm bu harabenin içinde, bir Anka kuşu gibi küllerimden doğup tekrar uçmama sebep olacak tek şey masumiyetin. Kendine yakıştırmazsın bu sıfatı benden duysan, bilirim. Sen de kendinle kirlenmiş, yara almış, gizlenmiş oturuyorsun. O enkaza ait olduğuna öylesine inanmışsın ki kimse görmüyor açık yaranı, temizlemekten yorulmuş ama ses etmiyorsun. Keşke ben de görmeseydim onlar gibi ama buluşuyor ürkek gözlerimiz. Görünmek istemezdim biliyorum ama bana benziyorsun, görüyorum. Bu yüzdən nefret dalgalan, sevgi denizinde büyüyor, büyüyor, kıyıları maviyor. İçimde bir kaos başlıyor. Hem istiyor, hem kaçıyorum. İkinize ait devrimi yapmak için kargaşayı ayakta tutuyorum; zarar veriyorum istemeden kendime

Sen her şeyden habersiz gülümseyerek kirlisuyunu yudumluyorsun, bense elimde bir tüfekte koşuyor, tepede dolanan kara kuşları vuruyorum. Kara, yumuşak bir göl oluşuyor ayak uçlarımızda. Dörtte üçü koyu kumaşlarla kaplı beyaz bedenini siyahlığa uzatıyorsun, yanına uzanıyorum. Bir uykuyadalyoruz. Hikâyelerimiz dövüşüyordüşlerimizde; hangimiz daha güzel kaybetmişiz kavgası. Sonunda anlıyoruz kaybedişlerimizin önemi yok, aynı yerlerden kınılmışız çünkü. Beyaz bir göğe uyanıyoruz, karakuşlar biz olmuşuz

İki kara kuş; senle ben, tesadüfün şanslı çocukları olabilir-dik aslında. Saçma sapan bir yerde, sıradan bir biçimde kanat çırparken aynı dama konabilirdik. Kara kışı birlikte atlatırken baharı düşlerdik sonra. Bize hiçbir zaman gelmeyen bahar... Belki yine gelmezdi, olsun. Göçmen kuşlardan değildik zaten, evimize ihanet etmedik. Senle ben, farklı olabilirdik. Ama ne senin mecalin vardı, ne benim takatim. Kuru otlarımız arasından yereremeyiz fidanlarımız, her yer kupkuruydu. Hepsini yakıp nadasa bırakmamız gerekirdi topraklanmayı, gücümüz yoktu. İki kırık kara kuş, evladan tuttu, evladan tuttu, evladan tuttu, evladan tuttu, kendimle birlikte her şeyi yakıtım.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://ranteey.org>

ATILAY AŞKAROĞLU

Atılay Aşkaroğlu

Hem, göğüs kafesinde hapsolmuşken ne kadar özgür olabilir insan!? Bu hayattaboşluğa sarılabilmek de mümkündür birçoğu için. Hızlı giden bir arabada elini camdan çıkarıp havayıvuçlarında hissetmek gibidir böyleleri için yaşamak. Hissedersin birçokşeyi, ama tarif edemezsin

Yalnızlık; kişi sustuğunda değil, konuştuğunda başlar.

Uzun bekleyişlerin ardında, bir akşam vakti loş ışıklarla süslenmiş o ağacın gölgesini görebilirken bulursunken-dini. Soğuk havanın, soluk borunu yaktığını hissederken nefesalabilir, konuşacakonlarca konuyu bir kenara itti-rereksadeceduyularına yoğunlaşırsın

Hi slemiş hayatı anlamlı kılan.

Bunu ölü olarak uyandığın o ilk günde derinden hisse-dersin. Sonrası ufak detaylarda aradığın duyuların, gündelik hayatı içerisinde sana bir bıçak gibi saplanıp kanatmasıyla geçer. Hem, ölümler için saat mevhumu yoktur. Ama sık olabilir ölümler de. Tıpkı yalarlar gibi. Toprağı deşip tohumları bir toprağın altına gömmek da gizlidir onların aşkı. Anlatamadığı onca duygu ve

ÇOK UZAKLARA GİTSE BİLE İNSAN, KENDİSİNDEN KAÇAMAZMIŞ.

düşle,değerli gördüğü kişilerin hayatına bir yerden çarp-mış ve şimdi öylece boşlukta salınır; bir akşamvakti loş ışıklarla süslenmiş o ağacینگölgesinde.

Ve yalnızlar da âşik olabilir,tıpkı ölümler gibi...

Yeşil renklerin hakim olduğu bahçenin sakin ve tepe bir köşesinde, kimsenin keşfetmediği o bankta oturup, ya-zıp, çizip gökyüzüne gösterdiği o notlarda gizlidir onla-rın da aşkı.

Öyle ki, herayrılıştta söylenmesi gereken binlerce kelime vardır. Oysasusar insanı giderken, bir parçasının kalabil-mesiadına. Bir parçadaha yaşayabilmek için gider insan kimi zaman. Kimi zaman, bir parça ölebilmek için... Yürü-düğü kaldırımlarda yakalayabildiği kaldırım çiçeklerinin, göğüs kafesinde açtığını düşünen bordofurları kızın al yanaklarından süzülengöz yaşları büyütürruhundakiağa-cı. Öyle yıpranır ki ruh; hiçbiriyaprağı kalmadığında aç-a-cak, loş ışıklarbağlar dallarına. Bir parçadahayaşadığı-nı hissedebilmek için...
Çünkü yalnızlıktanancak susarak kaçabilirsin.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://antey.org>

BÜŞRA BİÇER

Ozan'ın annesi, sevgili hocam
Gülşah Kopuzoğlu Şişman'a...

Zeki Demirkubuz'un "Yeraltı" filminde absürt bir haz nesnesi olarak patates

Zeki Demirkubuz'un yazıp yönettiği, 2012 yapımı Yeraltı filmi, bir 'karakter analizi' olarak yönetmenin minimal sinema anlayışına yeni bir soluk getirdi. Demirkubuz'un bireyodaki yaklaşımında uç noktayı teşkil eden film, diğer filmleri ile kıyaslandığında tek/anakaraktere odaklanıp, imge ve nesneleri ön plana çıkararak modern insanın 'kalabalık yalnızlığı'nı çarpıcı bir soğuklukla işlemeyi başarmış. Filmde, ayna, su, sigara gibi pek çok gösterge de, ana karakterin içinde bulunduğu yoğun yalnızlığı daha doğrusu 'yitmişliği' gözler önüne sermektedir. Filmin öznesi konumundaki Muharrem'in, pantolonunadüşen sigarakülünü, şeklibütünlüğünü bozmamaya gayret ederek alma çabası dahi yönetmen için sinematografik bir görünüşdür. Zira Demirkubuz sineması bütüncül bir bakışla anlamlandırılabilir bir olgudur, yönetmenin filmlerinde sürekli sigara içen kahramanlar ve sigaradumanının yoğunluğu içerisinde geçen iç diyaloglar, seyircinin bilinçaltısını bir 'iç sıkıntısı'na davet etmektedir.

Biz anlayışla tekinsiz bir insan olan Muharrem, hayatta istediklerini elde edememiş, kurduğu hayaller başarısızlıkla sonuçlanmış, başkalarının gölgesinde kalmış bir karakterdir. Geçmişinde, edebiyat ve sanata ilişkin bir başarısızlığı yüzünden yara alan egosu hayatının ileriki döneminde onu toplumun dışına itmiş, başkalarının tuhaf, takıntılı olarak nitelenmesine neden olacak davranışlar sergileyen bir birey hâline getirmiştir. Sıradanlığı tüm çıplaklığı ile yaşayan Muharrem, başlı başına bir 'absürt' örneğidir. İnsanlar arasındaki ilişkileri 'çıkarcılık' olarak gören Muharrem'e göre saçmaolmayan bir şey yok gibidir. Takıntı, şiddet eğilimi ve kışkırtıcı davranışlarından arkadaş çevresinden ve insanlığından uzaklaşarak yalnız bir adam haline getirir. Öyle ki, TV'de izlediği 'Mürekkep Balığı' belgesine küfredmesi, bu derin yalnızlığı, tüm acımasızlığıyla ortaya koyan sahneler Muharrem'in gecelerisokaklardayaptığı amaçsız yürüyüşler, bu yaralı kahramanı, Orhan Pamuk'un, Kara Kitap romanındaki 'Galip' karakterinin tasviri ile aynı boylamda sabitler. Filmde Muharrem'in dış dünya ile kurduğu iletişimsiz ya da duygusal taşımları önemsenmiyor, Karaktere ait diyaloglar iç monolog şeklinde ve kuşatıcı bir bakışla aktarılır. Arkadaşı Cevat'ın roman ödülü almasıyla duyduğu kıskançlık, kahramanımızın vasat-memur hayatının kozasını yırtar böylece filmi, insanın baskın bir karakteri dışarı çıkarır. Muhtelif zamanlardaki siyeyolcu-

luk ederken görüntülenen kahramanın, pencere yetersiyansıyan görüntüsü, Muharrem'in ötelemediği karakterinin imlenmesidir. Kahramanın kıskançlık nedeniylenükse-den hastalıklı kişiliğin belirlediği ve yaşadığı zamanlar da gecelerdir. Gündüz, düzenli-rutin hayatın getirisi olarak kahvaltılar yapıp takım elbisesini giyerek işe, kendi söylemi ile 'memuriyete' devam eden Muharrem, geceleri ise cadde, bulvar ve özellikle alt geçit gibi tekinsiz yerlerde, obsesif bir var oluşun öznesi konumuna gelir. Muharrem'in geceleri dışında olduğu sahnelerin bir özelliği de arkaplanın ışıklı olmasıdır, teknolojinin sunduğu imkânlarla rağmen insan yalnızlığından kurtulamamış bilakis daha da yalnızlaşmıştır. Cevat'ın aldığı ödüllü kutlamak için tertiplenen akşam yemeğinde, Cevat'ı sevmedikleri halde ona 'iyi görünmek' çabasında olan Sinan, Feridun ve Tarık ile suni davranışların verdiği rahatsızlığı tek başına omuzlamak zorunda olan Muharrem'i aynı masaya oturtan yönetmen, modern insanın kiyüzlülüğüne dayalı ilişkilerinin altında yatan derin yalnızlığı irdeler. Muharrem'in yemek masasında söylemek/ yapmak istedikleri ile söyledikleri/yaptıkları, kendi kıskançlık ve yalnızlığına uydurduğu 'dürüstlük' kılıfından başka bir şey değildir. Araçların hızla aktığı, şekillerin, renklerin ve görüntülerin giderek belirsizleştiği bir dünyada insanı yapabileceği tek şey akrep ile yelkovanın umarsız koşusuna seyirci olmaktır. Muharrem de, bu duygu durumunun en belirgin örneğini oluşturur. Filmde döneme ilişkin bir ibare yoktur, zamantasnifi ise, yalnızca gündüzler ve gecelerin art arda dizilmesi ile günlerin isminin zikredilmesi şeklinde yapılır. Bu haliyle zamanın içinde zamansız bir filmdir Demirkubuz'un yapıtı. Hizmetçisi Türkân'dan aldığı bilgilere göre, 'köpek gibi uluduğu' söylenen sakat ve agresif komşusunu birkaç kez ziyaret eden Muharrem, Cevat'ın kutlama yemeğinden dönüşte gittiği oteldeki hayat kadınına köpek gibi hırlayıp ulurken görüntülenir. Muharrem tuhaf bulduğu adamakarşı kendine itiraf edemediği bir yakınlık duyuyordur. Bu adama karşı hissettiği merak bir süre sonrayerini dönüşüme/değişime bırakır (Değişim/Dönüşüm 'Kara Kitap' romanında Galip'in Celal'in yerine geçmesi şeklinde ortaya çıkar). Muharrem, apartman boşluğunda, yahut bir gece yansı pencerede köpek gibi ulur. Kahramanın hapsediği kızmazdan kendince kaçma çabası olarak ele alınabilecek bu durum bir başkaldırma arzusunun da dışı vurumu olarak düşünülebilir.

Zeki Demirkubuz, ana karakteri, tutarsız vedağışken bir kimlik hâline getiren ek izleyicinin tutum peşistmesini zorunlu kılma ve bu durumun insanın baskın bir karakteri dışarı çıkarır. Muhtelif zamanlardaki siyeyolcu-

İkili ruh dünyası Muharrem'in tuttuğu aynayansıtırlar. 'Obsesif Kompulsif Kişilik Bozukluğu' olarak tanımlanabilecek davranışlar sergileyen Muharrem'in yumurta ve patates gibi nesnelerle yakın ilişkiler kurduğunu gözlemlemek mümkündür. Sabah ve akşamları yumurta yerken görüntülenen karakter tüm günlere yaydığı yumurtayeme faaliyeti ile yumurtayı bir obsesyon nesnesi haline getirir. Yüksek sesle müzik dinleyen komşuların uyanması gereken durumda ise yumurtanın çaresizliği üzerine patates ile amacına ulaşır. Pencereye fırlattığı patatesin, camı kırılması ile gürültüden kurtulan karakter için patates, ilk etapta silah ya da kurtarıcı haline bürünür. Kendisini böylesine olumsuz bir durumda kurtaran patates, ertesi gün kahvaltı masasının ikinci kişisi olarak masada yer almaktadır. Bu olaydan sonra Muharrem'in bir nesne olarak patatesle çeşitli duygusal ilişkiler içerisinde olduğu görülür

Patatesin ikinci kez ortaya çıkışı ise, cinseluyarıma ve kendi kendini tatmin aracı olarak kullanıldığı bir sahnenin ardından, Muharrem'in elinde bu yardımcı nesne ile uyanmasıyla gerçekleşir. Muharrem'in içinde bulunduğu trajik durum aynı zamanda acınası bir gülünçlük de ihtiva etmektedir. Demirkubuz, bu durumu, estetikten yoksun ve absürt bir nesne olan patates üzerinden aktarır

Bir sanat eserine konu olamayacak kadar sade, gülünç ve sıradan bir nesne olan patates, özünde sevimli ve tatlı bir yiyecektir. Fakat bu öze inilebilmesi için çamurlu olan kabuğundan kurtarılması gerekir, zira patates en nihayetinde yersaltıdır, bir bitkinin kökü olarak yetiştir. Muharrem de tıpkı bir patates gibi dışa kapalı/kabukludur. Onu böyle olmaya zorlayan şey dünyanın bayağılığı ve insanların sahte tutumları karşısındakitaahammüslülüğüdür. Çünkü Muharrem'e göre: "Çamur a batmanın bile bir anlamı olmalı"dır. Zaten bu uyumsuz karakter de: "...Sonra da başımda krallığımın tacı yeraldına dönüyorum" cümlesini sarfedecek kadar, içinde bulunduğutopluma yabancılaşmıştır ve kendini yer altına ait bir nesne gibi görür, bu nedenle bulunduğu sıcaık yerlerden sürekli yukarı bakarak göğün en ucuna ulaşmaya çalışır. Bu gözlenen, hayal edilen 'erdemli' hayattır.

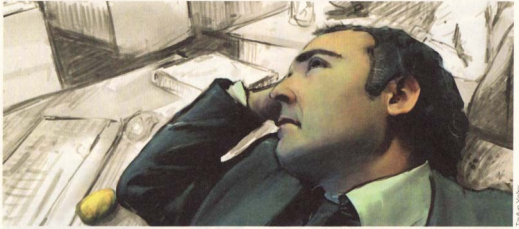
Patatesin üçüncü ve asıl işlevi ise kendisi için bir arzu nesnesine dönüşmeye başlamasıdır, Muharrem, aynı patatesi koklarken görüntülenir. Bu nesne onun toplumca kabul görülemeyecek, çirkin ve utanç verici şeylerle karıştığı duyduğu söndürülemez arzusunun tanığı ve sırdaşdır. Patatesi koklama davranışı ilk kez bu sahnede kendini gösterir. Ardından Muharrem tarafından sürekli hale getirilir. Kutsanan patatesi koklayan diğer kahramanlar ise hizmetçi Türkan ve onun oğludur. Bu şahıslarda Muharrem'in koltuğun üzerinde unuttuğu patatesi kutsal bir nesneyi tutar gibi ellerine alıp bir süre koklayacaklardır. Böylece yönetmen, patatese koklanmak için yaratılmış da, hak ettiği değeri görmüyormuşçasına farklı bir gözle bakar. Sergilediği saldırgan davranışlarının ardından patatesi koklayan Muharrem için bu nesnenin bir 'anırdırıcı' ve 'sakinleştirici' olduğu muhakkaktır. Dostoyevski'nin "Yeraldından Notlar" kitabını okurken çok beğendiği bir pasajın ardından heyecan patlaması yaşayan Muharrem'in elindeki patates, bu sefer de sanatçıya özgü, 'sanatsal yaratım' ediminden kendine pay alacaktır

Cevat'ın onuruna düzenlenen akşam yemeğine giden Muharrem, patatesi de yanında götürür, bu fetiş nesne, Muharrem için sahip olun(a)mayan bir dostun da yerini alır. Hayatında eksikliğini hissettiği ne varsayarsa, yanından ayırmadığı patatesin maddi varlığına koyacak kadar bütünleşir bu nesne ile. Patates, Muharrem'in dünya ile kurduğu ilişkinin nesnesi haline gelir. İlk etapta minnet duyduğundan arzu, yerini duyguların tercümanı ve ani durum değişikliklerinden sonra sığınılacak bir liman olma haline bürür. İlk sahne de patates aynı kişilik taşıyan Cevat'ın hayatı ile, onunla Cevat'ın akşam yemeğine girer hatta yemekten sonra gitti-

ği o teldeki kadının elinde Muharrem'in patatesi vardır. PatatesMuharrem'in duygudünyasının bir anahtarı gibi kadının elindedir.

Kendi içinde sanatkârduyarlılığa sahip ve hassas bir insan olan Muharrem, bir nesne olarak patates ile tezat teşkil eder. Herşeyin zıddı ile bütün olduğu fikrineulaşır bu durum, aynı zamanda Muharrem için bazı farkındalıkların oluştuğu yeni bir dönemin de kapılarınıaralar. Modernbireyin, çığ gibi büyüyennüfusu karşısında olağanlaşan müzminyalnızlığı da, bir patatesten başka hiçbir şeyesahip olmayan adamın hikâyesini karmaşık olmaktan çıkarır. Filmin arka planındaki pek çok mesajdan biri de, "insanın toplum içerisindeve toplumdaki soyutlanarak yaşadığı yoğunyalnızlık, onları nesnelere karşı minnettarve saplantılı bir hale getirebilir" fikridir. (Burada minnettar kelimesini kullanmamızın nedeni, Muharrem'in patates ile ilk karşılaşma anının bir minnetin sonucu olarak ortaya çıkmasıdır.)

Yayın Yayıncı

Muharrem, patatesi kendisi ile birlikte işe götürür, artık ayrı(a)maz bir bütün haline gelmiştir. Muharrem ile patatesarasında bütünlük ve karmaşık bir benzerlik oluşur, yani Muharrem, gittikçe patatese dönüşür. Sürekli yanındanayırmadığı bu nesne kendisinin bir minyatürü haline gelmiştir. "Ben neden böyleyim acaba, değerli olanın farkına vardıkça neden bataklığım daha çok gömülüyorum?" sorgulamasının yapılması da bu duygudurumuna denk düşer. Freud, histerik bireylerin sergilediği bedensel değişimlerin özellikle de takliden bir anlam taşıdığını belirtir. O halde Muharrem karakterinin yazının başında da söz ettiğimiz gibi, hasta adamı uluyarak ve hırlayarak taklit etmesi, adam ile ilgili neşeköşgörendikten sonra sergilediği davranışların daha izlenimlisi, adamın karakteri ile özdeşleşmesi histerik ruh durumunu

nun bir sonucu ise, aynı durum filmin sonuna doğru Muharrem ile patates arasında kurulan ilişki için de söz konusu olabilir. Yanından ayırmadığı patatesi bedeninin bir parçası hâline getirmeye çalışan ve gittikçe bu garip nesne ile benzeşen Muharrem için bu nesne histerik ruh halinin yeni odağı haline gelir.

"...düşünsene toprağın altındasın, bir de yetmiyormuş gibi çamur, su... İnsan çıldırır"

Muharrem'in "yeraltı" algısını oluşturmuş cümlelerin asıl duygusu korku ve yalnızlıktır.

Korku ve yalnızlıktan kaçış ise, kendinden olana sığınıştır. Böyle bir ruh durumuna sahip olan Muharrem'in kendinden olan ise elbette bir patatesten başkası değildir.

Yeni patates bir Muharrem nesnesive-ya aynası, belki de bizzat kendisidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

Kalbinin yorgunluğu bedenine ağır geliyordu
Ağır aksak adımlarla yaşamını sürdürmeye çalışıyordu artık.

Değişmek istiyordu çünkü şimdiye kadar neyi doğru yaptığını düşünse yanlış çıkmıştı.

Neden heponun başına geliyordu?

Neden hepüzülen o oluyordu?

Demek ki yanlış yoldaydı.

Değişime kendinden başlamalıydı.

Aynaya baktığı yüzü, saçları, bakışları, bedeni sevmiyordu artık. Oysa nasıl da emindi kendinden şimdiye kadar, nasıl da doğru yolda olduğunu sanıyordu.

Saçlarına dokunan elleri unutmak için işe saçlarından başladı. Önce kesti, sonra yetmedi boyadı saçlarını griye. Hiç de sevmezdi griyi aslında. Ona göre ya siyah ya beyazdı dünya. Ona göre ya yeşil ya kırmızıydı her şey, her şey nereden duracağını bilmiyordu.

Dedim ya...

Doğru bildiği şeylerin tersini yapmaya and içmişti adeta.

Sonra bir bir sevdiklerini bıraktı. İşini, eşini, ailesini, evini..
Şimdiye dek sevilmediğini, mutlu olmadığını hissettiği her
şeyden koşarak kaçtı.

Ardına bir kez olsun bakmadı.

Bakarsa geri dönecekti, bakarsa kıyamayacaktı geçmişine, biliyordu.

Herkesleşmek ona iyi gelecek sanıyordu.

Bencillesti.

Yalnızlaştı.

Artık aynada gördüğü kişiyi tanımıyordu.

Ama en azından başına gelenlerin sebebini bildiği bir halde süyürüyor ve süyürüyor! Bu sürenin ilacı yaşamasına olanak sağlıyordu.

<https://rantey.org>

EMREPOLAT

Son yirmi dört saat içinde üçüncü defa bayılmıştı ve bu durumdan artık sıkılmaya başlıyordu Rıdvan. Hemen yanı başında gördüğü zarfa uzanırken en azından birkaç gün boyunca bilinç yitirmeye ilgisiz olan aktivitelere katılmamasının sağlığı açısından iyi olacağını düşünmekteydi. Zarfa açtı ve içindeki nota ulaştı

"Strateji salonunda bekle niyorsunuz." -R.

Henüz nereye gideceğini bilmiyecekti, nereye gitmeyeceğinden emin olmuştu böylelikle. Yattığı yerden doğruldu ve kapıya yöneldi. Bu sevimsiz yerde pas yerine adeta hüznün tutmuş kapının önüne varmasıyla açılması bir oldu. Nihayet şansının döndüğüne inanmayı seçen Rıdvan, yüzündeki tedirgin tebessümle birlikte, engin koridorlarda kendiliğinden kayarak açılan üzgün kapıların eşliğinden bir bir geçerek dakikalar boyunca ilerledi. Beş eşik kapıda önce yok olmaya yüz tutan umidi, son kapının da açılmasıyla tamamen yitip gitti. Karşısında muhtemelen görmek isteyeceği son insan, insan demeye gönlü razı oluyordu bir türlü, kollarını göğsünde kavuşturmuş kendisine bakıyordu. Başraporcu Rimmey'den başkası değildi gördüğü.

Rimmey kollarını dostane bir şekilde açarak "Bir an hiç gelmeyeceksiniz sandım Rıdvan Bey" dedi ve hemen ardından genişçe bir masanın etrafında toplanmış güruhu işaret ederek kendilerine katılmasını istedi. Koridorlarda edindiği tecrübe sonrası bu sektörde yaşanan hiçbir şeyin kendisiyle gerçekleşmeyeceğini kavrayan Rıdvan, boynunu bükerek söyleneni yaptı. Yanlarına vardığında, masanın aslında muazzam boyutlardaki dijital bir ekran olduğunu fark etmişti. Ekranda sektörler olduğunu tahmin ettiği numaralandırılmış kümeler gördü, savaş halindeki ikinci ve dördüncü sektörler diğerlerinden biraz daha ön plandaydı görüntüde. Çevresindekiler gelişine hiç alırmış görünmüyor, savaş planları hakkında bitmek tükenmek bilmeyen stratejiler üretiyorlardı. Akıllı olduğu her halinden belli olan ekran, her yorumun ardından simülasyonu oynatıyor ve olası sonuçları özetliyordu izleyenlere. Bütün bu karmaşaya kendini öyle kaptırmıştı ki, yanında beliren Rimmey'i konuşmaya başlayana kadar görmedi. "Bura da tanık olduklarınız Rıdvan Bey, B planı oluşturulmuş ve simülatörümüze göre, ki kendisi bu güne dek hiç yanılmadı, sonuçları beklediğiniz gibi olmuştur. B planı, B sektörü ve diğer şeylerle izlediği simülatörden Rıdvan'a çevirdi. "Neyse ki eli-

mizde sizin gibi bir A planımız var." Rıdvan kendisi hakkındaki pozitif yorumu bir anlığına şaşkınlıktan sonra konuşabildi, "Benden ümitli olduğunuzu düşünmüyordum açıkçası." Başraporcu çevresindekilere şöyle bir baktıktan sonra söylediklerinin duyulmayacağından emin olmak için Rıdvan'a bir adım yaklaştı: "Şimdi be ni iyi dinlemenizi istiyorum." Konuşmasını sürdürürken Rıdvan'ı iki omzundan da sıkıca kavramıştı. "Size güvenmiyorum ve asla güvenmeyeceğim. Ancak bilinen tüm evrenlere la net olsun ki elimizde ki tek kayda değer şans sizsiniz. Beni takip edin." Sert bir şekilde arkasına dönüp yürümeye başladı, arkasından da içinden bilinen tüm dünyadışı varlıklara eşsiz küfürler savuran Rıdvan geliyordu

Yürürlerken Rimmey her zamanki burnu havada tavrıyla sektör yapılandırması hakkında genel bilgiler aktarıyordu. Sektörlerin Dünya gibi bir gezegen yapısında olmadığını, gezegenlere hükmeden üslerden ibaret olduğu hakkındaydı ilk ders. Kurulan ilk sektörün, yani Birinci Sektörün üstünlüğünden ve aslında sektörlerin birbirileri ile nasıl sürekli bir üst basamağa tırmanmak adınasozuk savaş halinde olduklarından bahsetti. Alınan istihbarata göre Dördüncü Sektör, Üçüncü Sektör ile işbirliği içerisindeydi ve şu an içinde bulunduğu sektörün sonunu getirmek hedefindeydiler. Plan, Rıdvan'ı iki düşman sektörün terk edilmiş bir gezegende kurdukları üsse gönderip yıllardır üzerinde çalıştıkları savaş planlarını çalmasını sağlamaktı. Böylelikle savaş başlamadan bitmiş olacaktı. Hızlı ve etkili. Küçükliğünden mahallenin bakkalından sakız çalmaya çalışırken yakalandığını anımsadı Rıdvan, ne hızlı ne de etkiliydi kulağı çekilirken

"Sizi bu imkansız göreve hazırlamak için ne yazık ki fazla vaktimiz yok Rıdvan Bey. Ancak galaksilere hükmeden sektör yapılandırmasının tahmin ettiğinizden çok daha az kuralı var, sadece bir tane." Şimdi bir kapının önünde durmaktaydılar. "Sizin anlayacağınız dilden konuşacak olursam buna 'mekanik bağ' diyebilirim. Biz sektör yapılarının canlı olmayan her varlığı kontrol etmesine yarayan bir bağ ve kişideki bu bağın gücü, hiyerarşik yapıda yükselirken önemi bir rol oynuyor. Sabah kapının önünüzde art arda açılmasıyla sağlanan be nim irademi." Kıpıya geldi ve elinde bir tane mekanik bağ vardı. "Bu, yeni, laboratuvara da ki gibi. Sadece zihninizle değil, tüm duyularınızla..."

Laboratuvarı geçirdiği zamanı hatırlayınca ürperen ve aynı bası-
kırı üzerinde hissetmek istemeyen Rıdvan elinden geleni yapmaya
kararıydı. Odağını kapının üzerine yöneltti. İlk başlarda işe yaramı-
yor gibi görünse de, kısa bir süre sonra kapıda hareketlenme baş-
ladı. Kapı milim milim kayarak hareket ediyor, bu hızla devam eder-
se aşağı yukarı yarım saat içerisinde tamamen açılmış olacağını
müjdesini veriyordu. Alın, korumaya çalıştığı konsantrasyondan ter
içinde kalan Rıdvan başarısıyla övünmeye hazırlanırken, Rimmey'in
onaylamayan homurtularını duyar gibi oldu. Aynı esnada elini cebine
atan Başraporcu, cebinden çıkardığı nesneyi Rıdvan'ın kalçasına
saplayıp içerisindeki sıvıyı enjekte etmeye başladı. Kalçasında-
ki belli belirsiz acıyı görmezden gelmeyi başaran Rıdvan, içinde yük-
selen tarif edemediği gücü işe fark etmeden edemedi. Vücudu fırın
gibi yanıyor, kanının kaynadığını hissediyordu. Tam da o anda, aç-
mak üzere odaklanmış olduğu, yolu neredeyse yarımış kapı hare-
ket etmeyi bıraktı. Ne yapması gerektiği konusunda kararsızlık ya-
şıyor gibi göründü bir süre. Ardından kararını vermiş olacaktı ki, nam-
lusundan ateşlenmiş bir mermi hızında harekete geçti.

Kulakları tırmalayan bir patlama sesi duyuldu, toz dumandan göz
gözü görmüyordu. Toz bulutu ortadan kalktığında kapının gerekli
hareketi sağlayıp açılmış olduğunu gördüler. Sıkıntı ise olması ge-
rekenin ters yönünde hareket etmiş olmasıydı. Hemen hemen tama-
mı duvarın içine saplanıp kalmıştı. "Kapı için üzgünüm." dedi
Rıdvan manzarayı görür görmez şaşkınlık içerisinde, durumun na-
sıl gerçekleştiğine dair en ufak bir fikri yoktu. "Kapıyı dert etmeyin
lütfen, bu biraz da benim hatamdı." dedi elindeki minyatür şırıngayı
göstererek. Rıdvan kalçasında hissettiği acıyı anımsadı, eli istem
dişi o noktaya gitti. "O da nedir?" diye sordu bir yandan kaba etini
kaşımaya sürdürürken. "Bu Rıdvan Bey, kısıdaki bağın sınırlarını tes-
pit etmemize yarayan bir akselator." İşlevini yitirmiş kapiya dönerek
"Potansiyelinizin tahminimin çok ötesinde olduğunu söylemem ge-
reklir, ancak beceriksizliğiniz konusunda yanılmamışım."

Önlerindeki bir hafta boyunca Başraporcu Rimmey ile Rıdvan eg-
zersizleri sürdürdüler. Bu süre zarfında Rıdvan sayısız kapiyi, birkaç
hizmet robotunu ve iki idman sahasını tanınamaz hale getirdi. Meka-
nik bağı hayli güçlüydü ve günbegün daha da iyiyi gidiyordu. An-
cak bu gücün kontrolü söz konusu olduğunda aynı şeyi söylemek
pek mümkün değildi doğrusu. Görevi ile ilgili bilmesi gereken de-
tayları Rimmey aktarıırken görev esnasında diğer sektörlerden bi-
rileriyle karşılaşması ihtimaline karşın sektör sosyologundan da
ders almaktaydı. Zorlu bir haftanın sonunda, Rıdvan'ı göreve gön-
dermek için aktarım alanında toplanmışlardı. Teknisyenler son ayar-
lamaları gerçekleştirirken aktarım koordinatları savaş planlarının
bulunduğu gezegene ayarlanmıştı. Rimmey Rıdvan'ın yanına yak-
laştı. "Kendinizi hazır hissediyor musunuz Rıdvan Bey?"

"Etmediğimi siz de biliyorsunuz."

"Doğrusunu söylemek gerekirse, İkinci Sektör'ün kaderini sizin gi-
bi düşük seviyeli bir yaşam formuna teslim etmeye ben de hazır
değilim." dedi Rimmey cümlesinin sonunda hafifçe tebessüm eder-
rek. Ellerini arkasında kavuşturdu ve içini çekti. "Ancak başka çar-
em yok." Başraporcunun sözünü sakınmayışına aldırış etmemeyi
artık öğrenmiş olan Rıdvan gülümsedi. Aklında sevdikleri ve yüre-
ğindeki heyecan ile aktarım çemberindeki yerini aldı.

"Sizi tanımak güzeldi Rimmey." Göbek deligindeki karıncalanma-
dan aktarımın başladığını anladı ve hemen ardından görünürden
kayıbolup gitti

ERAY YASİN IŞIK

Bir buğday tanesiydim başakta. Döküldüm dene oldum. Elden ele saklandım, günde toprağa tohum oldum. Hendek hendek dağıldım. Karakışta üşüdüm, Veysel'in yârine sarıldım. Baharda fâilz oldum, yeşerdim. Boy attım serpil-dim. Rüzgârda horon teptim, her türkûye ıslık çaldım. Öle-ne ağıt yaktım, şenlikte halaya durdum. Uçsuz bucaksız bozkırda, dalgalandım şahlandım. Güneşi gördüm sarar-dım. Sarardıkça çoğaldım. Bir taneydim, şimdî koca başak oldum. Toprağa emanet eden ele, mahsul oldum, yüz gül-dürdüm. Ekin oldum, tıran yedim, orak gördüm. Sap sap toplandım deste oldum.

Değirmende yıkandım, paklandım, ezildim. Bağıma taş bas-tım, un oldum. Suyumu içtim, hamur oldum. Yavaş yavaş yoğurldum, mayalanmayı bekledim. Fırında piştim, aş ol-dum. Sofradaki lezzetli Besme oldum. Nöbetçi oldum, yufkaoldum ırıcıldım. Zenginedilim, fakiresusakoldum

İskender'in yanına bulgur, pilavın süsü şehriye oldum. Ke-babalavaşoldum. Keloğlan masalında tarhanaydım. Can-kız'ı uyandırdım meşhur oldum. Ekmek bulamayana pasta oldum. Yere düştüm nimet oldum, üç kere öpülüp alna kondum..

Keşkek oldum, düğünlerde döküldüm. Kavurga oldum, avuç avuç dağıldım. Aşureye girdim, konu komşu gezdim. Makarna oldum, kıtlık için saklandım. Manti oldum, teker teker büküldüm. Bisküvi oldum, çayın yanına döküldüm. Nişasta oldum, hamur içinde kalmadım. Tutkala gir dim, ya-pıştım. Kağıt oldum, yazıldım. Dinlerde bereket, mitolojide tannıydım. Ademoğluna yaren oldum..

Birbuğday tanesiydim, insanla yoğurldum...
Buz kekme, helva, şerbet, şıra, şalgam, şalgam
Ölünceardından; kavurduğu helva oldum.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

**BEN SANA BİLMEDİĞİN BİR ŞEYİ DEĞİL,
ÇOK İYİ BİLDİĞİN AMA UNUTTUĞUN
BİR ŞEYİ; -KENDİNİ- HATIRLATMAK
İÇİN ESTİM.**

*Benden nefret edecek kadar çok sevme beni ;
i stemem!

*Gel de yüreğime su serp, hadi! Kalbim yanıyor.

*Kalbi n bana güneşin bir armağanı gibi...

*Canım gönlüne varmış bir kere, çarem de sensin,
çaresizliğim de.

*İki, birden evladır.

*Hiç kuşkusuz tüneller,
önce kaybolman sonra tekrarkendini bulman içindi.

*Dolan ay dedi,
Sev dedi,
Tam vakti dedi.

*Yaöyleydi ya böyleydi, sahi; önemli olan ne idi?

*Özledi ğime kavuşunca özlemimi maviye saldım,
kalbi m yeşile çaldı..

*Tüm sınavları verdim, bir sende kaldım.

*Kuşlar da şahit; doğdu güneş, gölgeledi bulut.

*Ben kendi mi en çok sende sevdi m.

*Bahar çiçekleri deyip geçme, gönlü pembedir onların.

*Sensin bahar...

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Bir Ayla Algan Röportajı

NAZLI BAŞARAN

O, herhangi bir insana, ustaya benzemez. Onun yaşamaktan aldığı zevk ve yaşama tutunuş biçimi size öyle bir güç verir ki... Beni iki yıl boyunca evinde misafir etti. Sabah kahvaltısına yumurtayı nasıl yediğini bilir, neye nasıl tepki vereceğini annemden daha iyi tahmin edecek kadar da müt-hiş gözlemcidir. Geceler boyu bir masanın başında birlikte kitapları okuyup, üzerine tartışıp, şiirler yazıp, okuyup öteki sabaha insana düşüncecek bambaşka şeyler verebilen bir kadından bahsediyoruz. Bundan tam yedi yıl önce içim tir tir titrerken tanıştığım bu muhteşem kadınla birlikte büyüdüm, keşfettim ve bir yola çıktım. Onunla tanışmış olmak bir nevi yolda olmak halidir. Yol boyunca keşifleriniz devam eder. Onu aslında hepimiz tanıyoruz. Ben bu sefer onu, öğle arası bir kahve molasında cana yakın sohbeti ile tanıyın istedim. Bu yüzden "ustadan çırağa bir kahve molası" koyduk söyleşimizin adını. Kahvenizi içerken okuyun, tavsiyemdir.

Merhaba hocam. Öncelikle röportaj için çok teşekkür ediyorum.

Ben teşekkür ederim, gençlerle iletişim kurmayı çok seviyorum.

Sizle röportaj yapmak istediğimi söylediğimde: "Bana basmakalıp sorularla gelme, kendi merak ettiğin şeyleri sormak için gel, diğerleri her yerde yazılı, açar okursunuz." dediniz. Uzun yıllardır sizinle çalışan bir öğrenciniz olarak merak ettiğim şeylerin listesinin hâlâ çok uzun olduğunu söyleyebilirim.

Merak duygusu mühim bir duygu, insanı genç tutar.

Gençliğiniz sırrı burada mı yatıyor?

(Güler.) Gençlik için bir şey diyemeyeceğim ama yaratıcılık kısmı burada yatıyor.

Uzun zamandır üzerine düşündüğüm bir konu ile başlamak istiyorum o zaman. Sizle çalışırken en çok üzerinde düşünmemizi istediğiniz konu; yaratma edimi ve yaratıcı insandır. Bu yüzden "Her insan yaratıcı doğar" sözünü de yaratıcı insan nasıl olmalıdır?

"Her insan yaratıcı doğar sadece bunun farkında değildir."

İnsan zaten yaratma edimi ile doğar. Uzun yıllar Prof.Dr. Süleyman Velioglu ile çalıştım. Kendisi "Kim ki yaratma edimi içindedir, onun adı insandır." demişti. Neden? Çünkü insan öleceğini bilir. Bu yüzden insan ne kadar yaratıcı olursa ölümüne karşı o kadar büyük bir direnç göstermiş olur. İnsanların çoğu, ölümsüz olmayı arzular. Bu hangi kimliğe, işe ve bakış açısına sahip olursa olsun böyledir aslında. Çoğu kişi yaratma edimini sadece sanatta yaratıcılık olarak algılıyor. Oysa "iyiyi, güzeli ve estetik olanı arama ve arzulama"nın çıkış noktası Platon ve Aristoteles'in düşüncelerine kadar uzanır. Onlar, bu konuyu, insandan yola çıkarak ele alır. Ve biz insanlardan ediyoruz , tekrar ve tekrar... Yaratıcılık; yorulmadan denemek ve vazgeçmemekte gizlidir.

Büyük bir kaosun içinde gibiyiz. Umutsuz. Nezaket ve muhabbetten yoksunuz. Peki yaşadığımız bu modern çağda, yaratıcı insan nasıl varolabilir?

Ona modern çağ demeyelim. Çünkü modern demek bir nevi modası er ya da geç geçecek demek, dolayısıyla çağdaş demek dahayesinde birkullanım olur. Çağdaşlık sadece bu andan ibaret de değildir. Aynı zamanda "şimdi buradan geriye bakmak" ve "şimdi buradan ileriye bakmak" olarak yorumlanabilir. Tabii ki geriye ve ileriye bakarken senin çağdaşlık olarak gördüğün, edindiğin ya da kendine kattıkların da önemli... Mesela sen, kendini şu an nerede görüyorsun?

Sanırım bizim neslinen büyük devletlerinden biri de bu. Biz "an"dakalıyoruz. Bırakın buradangeçmişve geleceğebakmayı, şu anda neredeyim ve ne yapıyorum sorularının cevapları bile muallak. Bu yüzden bu konuda çok fazla merak ve sorum var. Kendimi yolun çok başındagörüyorum. Yol da çok uzun. Kafam da yol boyunca çok kaşıyor.

Çünkü çok fazla uyarıcı var etrafınızda. Sosyal medya veya elektronik aletleriyaratıcı kullanmıyorsunuz. Araştırmayapmak, tüm geçmişioğrenebilmek veya gelecek hakkındaki tahminlere ulaşabilmek şu an o kadar kolay ki... Düşün, bizler eskiden bir oyun çıkaracaksa onunla ilgili bilgi toplamak içinansıkıyıkıştırmakve ilkbakıştaolduğumetinlergeçirir, günlerce çeviriyapardık. Birkadın dipnotlarınınbileal-

tını çizerdik, meraklıydık anlayacağın. İnsanların merakları yok artık çünkü herşeye çok çabuk sahip olabiliyorlar. Bunueleş-tirmiyorum, sadece ortaya çıkan bir ürün yok. Elindeki imkân-lar ile ne yapıyorsun? Ne üretiyorsun?

Üretemiyoruz işte, sadece tüketiyoruz.

Mesela sana çok küçük bir örnek vereceğim. Azra Erhat, Mitoloji Sözlüğü kitabını yazmak için İyonca öğrenmiştir. Çün-kü eski metinler aslında İyon dilinde yazılmıştır. O dönemler-de bu bilgiyi edinmek yine zorlu bir araştırma süreci demek-ti. Birde o işi hakkıyla yapmak için o dili öğrenmek... Bu da büyük bir emektir. Bu bir zihniyettir. Bir şey düşünür veya üretirken Nicolai Hartmann'ın, "Varlık Ontolojisi"nde de bah-

Tam olarak nasıl kolaylaştırıyor?

Fenomenleri birbiri ile karıştırmıyorum. Bunu bir yaşam biç-i-mi haline getirdim. Mesela ben 80 yaşındayım. Unutkan ol-mam lazım ama ben bu zihniyeti kullanarak unutmuyorum. Bu, felsefenin uzun uzun tartışıldığı masalardan, gündelik hayatta kahveyapılan cezveye kadargider. Anlayacağın fel-sefeyi, düşünmeyi, yaratma edimini gündelik hayatımızda da pratiğe dökmüş olsaydık sanırım çok daha sağlıklı ilişki-lerimiz olurdu.

"Bildiklerimi, zihnimde bir köşede kilitli tutmam ben. Benim-le beraber yaşamalarını isterim. Yaşarlarsa, gelişmeye de-vam ederler çünkü."

"Yaratıcılık;
yorulmadan denemek ve
vazgeçmemekte gizlidir..."

settiği gibi, fenomenleri doğru saptamak gerekiyor. Herhan-gi bir düşünce ya da iş için basamaklar doğru çıkılmalı. Ne-ye, ne kadar ve nerede ihtiyacım olacak diye düşünmekte fayda var.

Kesinlikle çok büyük bir emek... Bu arada bildiklerinizi gün-lük hayatınızda kullanış biçiminiz gerçekten çok şaşırtıcı.

(Güler) Belki ama bilmiyorum. Bu şekilde kullanma yaşamı-mı kolaylaştırıyor.

Buna "Gelişme sürecinde insan" diyebilir miyiz?

Kesinlikle diyebiliriz. Gelişme sürecindeysen algın açıktır. İşin aslı şu ki; dünyaya başka gözle bakmak mümkün.

Kolektif bir şekilde üretmeyi ve gelişmeyi desteklediğinizi bi-liyorum. Bu aynı zamanda sizin yaşam biçiminiz haline gelmiş.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

ayrıkta ayrı ayrı kitaplar değil, bir bütün. Bir ekibin, ses teknisyenin veya kapıda biletsatışçıyaan kişinin olmaktan

sonra senin sahnedeki oyunculuğun eksik gözükür. Hayat da tıpkı bu dergi gibi kolektif bir süreçtir. Çünkü herkes bilmeli- dirkisenin kalktığına yasa senden sonrabaskasotura- cak, senin yürüdüğü yollarda senden sonra başkası yürü- yecek. Kısacası; kendinden sonrakini düşün ona göre dav- ran, paylaş veltattayayşa!Aynca bunun illesanat,bilimve- ya edebiyat ile ilgili olması gerekmiyor. Günlükhayatında bile kendinden bir sonrakini düşünürsen ilişkilerinin geliştiğini ve düzeldiğini göreceksin. Eğer prova yapıyorsan o mekânı işin bittikten sonra temizlemelisin. Temizlerken de el ele ve- rip yapmalısın bu işi. Eşim Beklan Algan: "Başrol sadece sah- nede başroldür; gerekirse tuvalet detemizler, yerdepaspas- lar" derdi. Ekip ruhuna inanır vebu bilinçle çalışırdı. Kendi limitlerini ve çalıştığı oyuncunun limitlerini sonuna kadar zorlardı. Yaratıcılığı ile hayran bırakırdı kendine.

Ben kısaca Beklan Algan'danda bahsetmek istiyorum. Bek- lan Beyile evlendiğiniz gibi Amerika'ya gittiniz. Sonranasıl oldu da işler böyle gelişti?

Beklan'ın mühendislik eğitimi için gitmiştik aslında oraya ama tabii ki işleriyle gitmedi. Önce Beklan, sonra ben New York Actor Studio'da sahne eğitimi aldık. Muhsin Ertuğrul Bey'in çağnısıyla Türkiye'ye döndük ve şehir tiyatrolarına gir- dik. O zamanlar Muhsin Bey, yurt dışında eğitim alan sanat- çılara destek olmak için onları ziyarete gider, yardımcı olur- du. Bizi de o şekilde buldu.

Muhsin seni bulup ne dedi de siz ülkeye dönmeye karar verdiniz?

Okulda son yılımızdı ve mezun oluyorduk. Bize "Kendinizi nerede görüyorsunuz? Bundan sonrasında ne yapacaksınız?" dedi. Biz de düşündük ve ülkemize dönmeye karar verdik.

Peki Amerika'dan Türkiye'ye döndünüz ve nasıl hissettiniz?

Heyecanlı hissettik. Muhsin Hoca bizi şehir tiyatrolarına aldı ama sanılmasın ki bunlar Actor Studio oyuncusu diye baş- rol yaptı hemen. İlk başlarda bildiğin sadece provaları izle- me iznimiz vardı. Her gün provalara gelir kontrol ederdi bizi geliyormuyuz saatinde diye. Daha sonra LCC, Bilsak, Tepe- başı Deneme Sahnesi derken en son seni de yetiştiren Ti- yatro Araştırma Laboratuvarı'nı (T.A.L.) kurduk.

Bir şeyi tutku ile bağlı olmak, ona emek vermek ve geliş-

meye devam etmek... Ben, Tiyatro Araştırma Laboratuva- rı'nda bunu öğrendim. Ayrıca kolektif yaşamın insana neler katabileceğini de orada fark ettim. Sizin bize tüm gün süre- cek provalar için yemekler yapmanız, zihin ve beden olarak bir mekânda saatlerce çalışmamız... Bunlar kendimi şanslı hissettiğim şeylerin başında gelir.

Böyle hissetmen ne güzel. Bu bir farkındalık anıdır. İnsan- lar, sanatın ya da başka herhangi bir meslek dalının sade- ce o işin içeriği ile alakalı olduğunu sanıyor. Oysa içerik ile alakalı olduğu kadar kendi içini keşfetmen, farketmen ile de alakalı.

Serüven gibi görüyorum bunu. Kendini, insanı, doğayı ve dahasını sevebilmek. Yollar bulmak, çabalamak ve üretmek ile ilgili bir serüven.

Bizeski'den birbirimizi severdik. Böyle sen,ben yoktu.Biz vardı, biz. Biz böyle yetiştik. Komşularımızı severdik. Kimin neye ihtiyacı varsa karşılıksız yardım ederdik. Hangimizye- ni bir oyun çıkartıyorsa yanında olur, desteklerdik. Sonra ne oldu ve nasıl oldu bilmiyorum ama mutsuz, gergin ve birbi- rinin yüzüne bile bakmayan insanlar oluverdik.

Buna katılıyorum, Toplu taşımada, sokakta, ikili ilişkilerde hep bir gerginlik mevcut. Hani sanki böyle yağmur yağma- dan önce bunalıcı bir hava olur ya... Ona benzemiyor mu?

Senin şu betimlemelerin... Bence yazmak konusunda çok güzel bir yoldasın.

Bunu yazamam yanlış anlaşılır hocam.

(Gülüşmeler) Neden yanlış anlaşılır ki? Bak sana bir anımı anlatacağım. Bundan yıllar önce Helene Weigel bizi Berli- ner Ensemble'nin çalışmalarını izlemek için Berlin'e davet etti. O zaman sanatçılar mekan zaman farketmeden birbir- lerinin işlerini izlemeye, eleştirmeye ve o işten bir şeyler öğe- renmeye giderdi. Helene Weigle o sıralar "Ana" oyununda başrolüydü. Kadını sahnede izledim ve ne kadar yaşlanmış di- ye düşündüm. Ertesi gün beni çalıştığı yere davet etti, git- tim. Bir de baktım gençcik bir kadın. Onu çok beğendiği- mi hatta bu kadar genç olduğunu görünce şaşırdığımı söy- ledim. O da teşekkür etti ve oyun üzerine konuşmaya başla- dık. Bana bir zaman sonra: "Sense sen nasıl bir oyuncusun?" diye sordu. Ben: "Benim için her zaman bu soru var: "Fena değilim." falan dedim. Bizde bu tarz şeyler ayıplanır ya, ken-

dini övmek gibi görülür. Bu bana birden kızdı ve: "Sen sana-
tında nasıl ve nerede olduğunu bilmiyor musun?" dedi. Bir
an düşündüm ve dedim ki: "Sahi ben neredeydim? Kendi-
me hangi noktadan bakıyorum? Nerede olmak istiyorum?"
Ve sonra: "Gelişmek istiyorsan kendini iyi gözlemlemelisin."
diye ekledi. Bu yüzden sana diyorum ki; eğer kendini bilmez-
sen gelişemezsin. Kendinin farkına var.

Bu bir tavsiye mi?

Bu bir istek. Mütevazı olmak ile kendine haksızlık etmek ay-
rı şeylerdir. Lütfen bu ayrımı iyi yapalım. Gençlerle çalışıyo-
rum çoğunun kendi gücünün, güzelliğinin, yeteneğinin far-

da benim iki tane öğrencim yazıyor" dedim. Seni ve Ezgi'yi
(Ayvalı) söyledim. Sizden bahsettim. İnsanın öğrencileri ile
gurur duyması çok güzel bir şey. Yaz bu kısmı mutlaka.

Tamam yazacağım. Hocam gerçekten daha mutlu olamaz-
dım. Çok teşekkür ederim.

Benteşekkür ederim yılmadan çabaladığınız için. Size çok
saygı duyuyorum.

Ben bu sözlerinizin verdiği enerji ile dünyanın etrafında iki
tur atar gelirim şimdi hocam. Klasik olacak ama okurların-
zasonolarakneler söylemekistersiniz?

"İşin aslı şu ki; dünyaya başka gözlerle bakmak mümkün..."

kında olmadığını düşünüyorum. Keşke farkında olsanız! Me-
sela şu yaptığınız işin güzelliği... Hem de böyle bir zaman-
da. Çok takdir ediyorum böyle işleri. Yılmadan yünümeye ve
üretmeye devam etmeliyiz. Bu ülkenin daha çok edebiyata,
tiyatroya ve sanata ihtiyacı olacak.

Öyle umut verici konuştunuz ki bizi okuyanların da içini ısı-
tacaktır diye düşünüyorum bu sözler. Herkes adnasizebir
kere daha gönülden teşekkür ederim.

Ben sizin her yazdığınız yazınızı bana da gönderiyorsunuz. A-
mun elinde gördüm. Dergiye çok beğendiğini söyledi. "Ora-

Baya şey söyledim ama bir şeyin altını çizmekte yarar var.
Ben gençlikten çok umutluyum. Cidden umutluyum. Bu
gençlik, tüm bu yaşanan şeylerin arasında hala bir yerden
tutunup tiyatroya yapmaya, edebiyat dergisi çıkarmaya, oku-
maya, kısacası bir şekilde ayakta kalıp kendini ifade etme-
ye çalışıyorsa umudumu yitirmem ben. Yitirmemeliyim de.
Siz de yitirmeyin.

Umut etmek güzel şey ve onu kim ne yaparsa yapsın eli-
nizden alamaz. Buyüzdenumut etmenin keyfini çıkarm!

Sevgiyle kalın. İyi ki varsınız!

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

MUSTAFA SİLİCİ

Adamakılı hatırlayamadığım bir gecenin sabahı. Gözlerim aralandı ve odadaki ışığı içine çekti. Belki de ışık gözlerimi emdi, tam bilemiyorum. Yani başımdaki zigon sehpa da dudak izleriyle dolu bardaklar, tüketmek üzere doldurulmuş ama ya hevesizlikten ya da başka bir şeyleri tüketmek için vazgeçilip içinde yarım bırakılmış içecekler. Atıklar, artıklar. Kül tablasından neredeyse taşacak; ihtiyaçtan yahut zaman içerisindeki durgunluğa eylem katmak için iki de bir dudaklara götürülüp emilen, soğurulan sigaralar. Hatta kullanılmış olmanın yarattığı yeni bir tanımlamayla izmaritler. Hemen birkaç kanş aşağıda, yerde, o günkü görevini tamamlamış, ütülerip üste geçirilirken yüklenilmiş misyonunu kötülenerksonlandırmış çamaşırlar. Pantolon, çorap, bir başkaçift çorap, saat, takılar, toka, sütyen. Sahiplerinin gölgesinde, sevimye, kanşmaya mecbur bırakılmış hizmetliler.

Sırtımda garip bir sıcaklık. Buz gibi bir sıcaklık. Sokaktan geçen hiç tanımadığım birine birdenbire: "Seni çok özledim." demek gibi. Arkamı döndüğüm ama sırt çevirmeme rağmen beni istemsiz sarıp sarmalamış başka bir beden. Tenim fazlasıyla dokunulmuş. Terlemiş, öpülmüş, emilmiş, okşanmış. Bardağın dibinde kalmış içecekler gibiyim, kül tablasındaki izmaritler, katlanımdan ötelenmiş kokmuş çoraplar. Nasıl bir sabah Tanım?

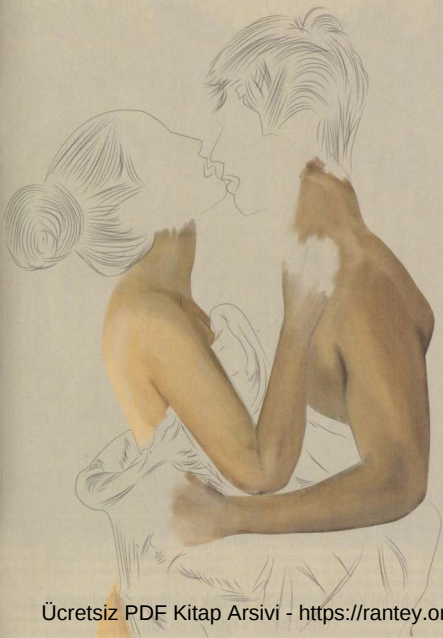
Daha doğrulmadan, sessizce, uyandırmadan sırtımdakini, ellerimi saçlarına götürdüm. Bulduğum ilk çatlağa tırnaklarımı geçirip yırtmaya başladım kendimi. Gözenekler bu noktada hep işimi kolaylaştırır. Bir fatura gibi koçandan çabuk ayrır, yırtılmaya yardımcı olur delikleri. Alınmdan burnuma, ağzımdan boynuma sıyrılmaya başladım dışımı. Bir yılın gibi soyundum. Öpülmüş yerler üst üste geldi, belimden ayak parmaklarıma kadar sıyrdım bütün tenimi. Yeni bir gün gibi, odaya doğdum sonra. Işıklar saçtım, henüz bir gözbebeğini emmeden yahut içine girmeden. Doğrudum, paketten el değmemiş bir sigara çektim, yaktım. Arkamı döndüğümde sevilmiş bir mahal bıraktığımı gördüm geride

Sevilmiş. Sevmeden, sever gibi yapılmış. Sevmek. Sevimlik. İkisi özgür irade sonucu türeyen bir eylem iken, sonuncusu mecburiyetten doğan bir eylemdir. "Sevme, sevilme, sevilme". Neyin ihtiyacıysa?

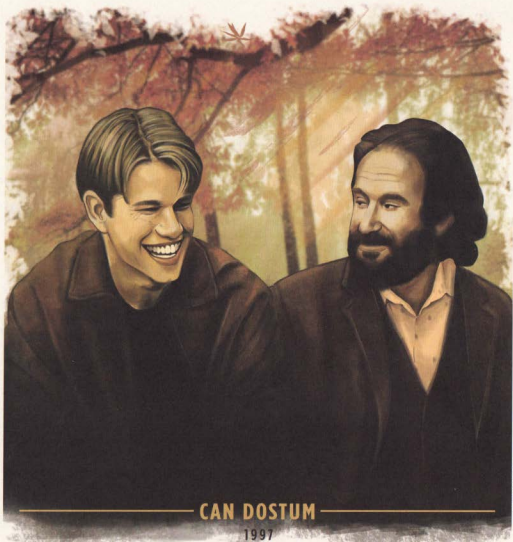
Hiç konuşmadan uyanışını, toplanışını, giyinişini ve sessizce gidişini izlemelerle geçiyor sevilmelerimiz. Hatta çoğu zaman uyumadan gidişin istiyoruz. Aynı yastığa baş koymamaya özen gösteriyoruz birkaç saatliğine de olsa. Oysa o yatağa birlikte girebilmek için dünyaları ateşe verdiğimiz, kılıktan kılığa girip karakterlerimizi yerle bir ettiğimiz zamanlarımız var. Küçük boy market poşetine topladığımız sıyrılmış deriler, izmaritler, peçeteler, gecedan kalanlar... Çöp kamyonları onları da topluyor başkalarının çiçek ambalajlarının, sevgi sözleriyle mest edilmiş akşam yemeği atıklarının yanı sıra. Hepimiz kanşıyoruz çöplüklerde. Sevişenler ve sevilşenler.

Gün, sıfırlanmış tenimizde, henüz cevap verilmemiş kısa mesajlardaki yeni kurlarla devam ediyor. Cilvelerin çoğunun sonu sevilmek, ya da sevimlik için sevilmemek. Yani bazılar zamana yayıp daha sağlıklı olduğuna inandığı birliktelikler yaşamak istiyor. Biz ise her ne kadar şikâyetçi de olsak kısa zamanda deri değiştirmeye yönelik admıyoruz yolları. Aynı mesajlar, aynı cevaplar, aynı bedenler... Aynı hiç edilmiş ruhlar. Gün boyu, testosteron oluyor adımız. Onun bizi ele geçirisiyle, uyumadan hemen önceki zamana rezervasyonlar yapıyoruz. Genelde kahve bahanesiyle. Ben, kahveyi çok sevdiğimden, onu bu gibi şeylere alet etmemeye çalışıyorum. Saygı duyuyorum ona, kendime duymadığım kadar. Yemek yiyelim diyoruz mesela, belki bir şeyler içelim. Sevilşikten sonra birkaç dakika bile harcamadan yanından kaçmaya efor sarf ettiğimiz bedenlere rüşvet teklif ediyoruz düşünsene. Aptal oynadığımız yemek masalarında, bar taburelerinde sürekli ne zaman kalkıp eve geçeceğimizi düşünüyoruz. Gündüzleri ve geceleri, bir kere çözmelik kopçalarla ruhsuzlaşıyoruz

Ne yazık ki; nöronlarımızdaki elektriklenmeler aşımış karnaları terçh etmeye mahkûm olmuş. "Dur" diyemiyoruz arzulara. Alışılmışlık da sevilmek gibi zorunda kalınmış bir şey aslında. Alışmaya mecbur bırakılmışlık. Bir başkası tarafından inanmaya, güvenmemeye adanılmışlık. İşte hep bir başkası tarafından. İşte bu yüzden kendimi pek suçlu ilan edemiyoruz. Sadece bütün bu gerçeklikten, bütün bu sahtelikten tiksindiğim zamanlar oluyor. O da güzel bir şey. "Kendini sevmek, başkasını sevmek" sözünü mesajıyla son buluyor. - Bu akşam işin plan yapmadım daha... -

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

CAN DOSTUM

1997

“Sen birini kaybetmenin ne demek olduğunu bilmiyorsun,
Çünkü birini kaybetmen için,
onu kendinden daha fazla sevmen gerekir.”

Seyhan Esen

Yağan ufak bir damlayla okyanusların arasında ne farkvar? Bence bir fark yok. Üzerimize okyanus yağıyor. Batan küçük gemiyi hissedebiliyorum. Çiğliklerimi duyuyorum kaybolmak üzere olan her bir hayatın. Üzerimize çiğliklara yağıyor. Kavanozlara doldurmak mümkün olsa yağmurun sesini, raflarımda çeşit çeşit kavanozlar sıralanırdı. Onun yerine yağmurun kendisini saklıyorum kavanozlarımda. Belki birgün benden başka bir çiğlikarici de gizli hikayeleri duyacak.

Nasıl hissedersin yağmuru? Oriusevdiğini söyleyip, o saçlarını okşamaya başlayınca şemsiyenin altına sığınmak olmaz bunun yitir. Sokaktaki aceleci adımlardan deşilim neyse ki. Yere düşen bir çiğlik yağmurunda saklıdır. Belki bir yeri gizli çünkü, biliyorum. Yoksa yağmur, anı sahiplerinin

gözyaşlarının hatırına mı ıslak? Anılara basmaktan çekinirim. Hiçbir enstrümanın, yağmurun sesi kadar güzel telaffuz edemediği anılara...

Yağmurda üşümemiz, anıların acılığından mıdır? Kim bilir kaç çocuk öldü şimdi. Çok çok uzak memleketlerde savaş var. Yıkılmış surlar şehrinde hayalperest bir gezgin, dünyayı değiştirmeye karar verdi. Okyanus, onun için ölü bir çocuk gönderdi sahile: "Benden başka değişime, en büyük acılar bende." Gezin vazgeçti.

Yağmura yağıyor. Çiğlikları toplamak lazım, aceleci adımlar savsızlık edip anıların üzerine basmadan. Üstüyorum. Raflarımdaki çiğliklar, her bir çiğlikariciye saklıdır. Belki bir çocuk daha öldü. Yağmur hızlandı.

Yağmurlu Hava Güncesi

SUMRU UZUN

Yağmurlu bir günün sabahında, gözlerini araladı. Ağır hareketlerle kıpırdadı yatağın içinde. Kalkıp hazırlanmayı, sonrasında işe gitmeyi hiç istemiyordu. Mecburiyet hissettirdi her şeyi bir kez daha söyledi. Bu içeri bir söyleyenmedi çünkü konuşmaya bile takatinin olmadığını hissediyordu.

Yataktan çıkması on dakikasını aldı. Yüzünü yıkayıpsaçlarını topladı. Askıda asılı duran beyaz gömleğini ve lacivert kumaş pantolonunu giydi. Aceleyle kapıyı kilitleyip süslü anahtarlığını çantasına attı. Ayakkabısının bağcıklarını bağlarken ansızın uğultulu bir şekilde altıncı katta durdu.

Necla, ansızın biterken saatine baktı. Trafik yoğun olmamasını -işe yetişmesi için buna ihtiyacı olacaktı- diledi. Apartmandan çıktığında yağmur yağdığını fark etti. Adımlarını hızlandırdı. Arabasına bindi, çantasını yan koltuğa koyup arabayı çalıştırdı. Otoparktan çıkarken radyoyu açtı. Şarkıların içinde gizlenen duyguları yakalamayı, onlarla vakit geçirmeyi seviyordu. Bazı şarkıların zaman makinesi etkisi yarattığını bildiğinden, radyoyu açtı ve anla rastladığı şarkının onu bir sonbahar gününe götürmesine izin verdi. Ajda Pekkan, "Sensiz Yıllarda" şarkısını seslendirirken, Necla üniversitenin son yıllarında buldu kendini

En sevdiği parkın içinde, bir bankta oturuyordu. Sonbaharın sansını giderek daha da yoğunlaştığı yapraklar hüzünlü bir şekilde dallarından ayrılıyor ve yere düşüyordu

"Tıpkı hatıralar gibi!" dedi. Kökü sağlam olmayan her hatıra, zamana yenik düşüyor ve sanki hiç var olmamış gibi silinip gidiyordu. Oysa yaşanmışlık taşıyorlardı içlerinde. Necla, hatıralarına sahip çıkmayı, onları canlı tutmayı önemsiyordu. Bunları düşünürken, rüzgârın daha şiddetli esmeye başladığını fark etti. Hava biraz soğumaya başlayınca oturduğu yerden kalktı. Yurda dönmek yerine, tramvaya binip şehrin merkezine gitmeye karar verdi. Sıcak bir şeyler içmek için iyi bir fırsat olabiliirdi

Durakta kısa bir bekleyişin ardından gelen tramvaya bindi. Birkaç durak sonra şehrin en hareketli caddesine geldiğini belirten anonsun ardından tramvaydan indi. Bu caddesi avucunun içi gibi biliyor, buradaki her detayın amutluluk veriyordu. Necla, kulaklığından ruhuna akan şarkının etkisiyle sahafa gitmeye karar verdi. Sahaf cadde üzerindeki en büyük pasajı, en alt katında yer alan dükkânlardan birindeydi. Hava'nın kararlarıyla yavaş yavaş başlayan sokak ışıqları, sonbaharın sıcaklığını hatırlatıyordu. Necla pasajın ağır kapısını itti ve içeri girdi. Merdivenler-

den inmeye başladı. Sahafın sahibi Kemal Bey, dükkânının dışındaki ahşap sandalyede oturuyordu. Gramofondaki taş plağın huzur veren etkisiyle müzik dinliyordu. 74 yaşındaki Kemal Bey, sakın yapı, tonton biriydi. Tanışıklıktan Necla'nın üniversite için bu şehre ilk geldiği zamanlara dayanıyordu. "Keyfin daim olsun Kemal Amca." dedi Necla. Necla'yı gören Kemal Bey'in gözleri parladı. "Necla kızım hoş geldin! İyice ihmal ettinsen beni!" derken sesi biraz sitemliydi

Necla, şehir dışına ailesinin yanına gittiğinden, gitmişken tatilini biraz uzattığından bahsetti. O sırada çay ocağının ince belli bardakta, tavşankarı çaydan la masada yerini almıştı. Sıcak bir sohbetin ardından, Neclakoleksiyonunuyaptığı eski kartpostalardan gelip gelmediğini sordu. "Geçen hafta bir aile geldi, yeni taşındıkları evde buldukları bir kutuyu buraya bıraktı. Mektuplar, kartpostallar ve fotoğraflar var demişlerdi. İçine bakmadım, sen istersen kutuyu yanına al. İçinde ne var ne yok bir bak." dedi Kemal Bey.

Necla, dükkânın iç kısmında, kapının yan tarafında duran kutuyu büyük bir merakla aldı. O sırada Kemal Bey, gramofona yeni bir plak yerleştiriyordu. Elindeki kutuyu masanın üzerine koyarak Necla, yeniden müziğe kulak verdi. Ajda Pekkan "Sensiz Yıllarda" şarkısını söylüyordu. Kutuyu açtı ve içindekileri özenle çıkarmaya başladı. Saman iplerle birbirine bağlı duran zarflar, eski bir fotoğraf makinesini, birkaç tanesiyah beyaz fotoğrafı ve kapakları yıpranmış beş adet kitabı masanın üzerine koydu. Kutunun içinden aldığı her eşyayla içindeki heyecan artıyordu. Bu eşyalar bir zamanlar sahip olan insanların izlerini olmadan hayatlarına dâhil olduğu hissine kapılsa da, hatıralarını yaşattığına inandığı için içi rahattı.

Mektupları okudu, fotoğraflara baktı. Fotoğraftaki ciddi duruşlu adamın, iş için gittiği Fransa'da eşine yazdığı mektupları bunlar. Kadın her birini saklamış, hatıralarına sahip çıkmıştı. Birbirinesevgiyle sarı poz veren çift yılları içinden Necla'ya gülümsüyordu. Fotoğrafın arkasında; "Bir gün hatırlanacak imdiyle..." yazıyordu. Eski kitapları incelediklerinde bir kartpostal buldu. Bir tebrik kartıydı bu, çiftin bebekleri olduğu için sevinen tanıdıklarının gönderdiği anlaşıyordu. Necla "Ne güzel yıllarımız!" diye geçirdi içinden. Fotoğraf makinesinin içinde bir film olduğunu görünce de şaşırıldı. Fotoğrafları tab ettirmek için makineyi almak istiyordu. Kemal Bey, kartpostalı ve fotoğraf makinesini Necla'ya armağan etti. "Her zaman bu fotoğrafı hatırlayın" dedi Kemal Bey.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteoy.org>

Necle, "Geleceğim..." dedi
Birbirlerinesanılarak vedalaştılar.

İş yerinin otoparkında arabasını park ederken o yıllan bir kez daha anımsadığı için mutluluk duydu. Kemal Beyinhastalanıp, hayatını kaybettiği o güne dek sahafa gidip gelmeyi sürdürmüştü Necle. Sıklıkla gittiği sahaf onaduyguların samimi olduğu kıymetin, emeğininve sevgininıyansıdığı bir dünyanınkapısını aralamıştı. Birşarkınıniçine hapsolan o günleri minnetle andı. Necle, Kemal Amca'sını da hiç unutmadı. Aklına sahafta bulduğu bir fotoğrafın arkasındayazanyazıgeldi:

"Birgün hatırlanmak ümidiyle..."

Bazı anılar hatırlanmaya değerdi... Neclearabadan indi. Yağmurdamlarınınıçinde gizlenenduyguların altında işyerinedoğru yürüyordu. Şarkıyı mırıldanmaya başladı...

"Yağmurlu bir gündü
Tıpkı bugün gibi..."

Yeni gün,
anılaışliğinde varoluyordu.

CANAN BARIŞ

NURDAN BAYSAL

DİSTOPIK FİLMLER

Distopya nedir? Tarihçesine bakacak olursak, ilk kez John Stuart Mill tarafından kullanılan Yunanca bir terimdir. Kelime anlamı olarak, ütopyanın - olması hayal edilen güzel yerleşim olarak totaliter ve baskıcı toplumu ifade eder. Teknolojinin yükseldiği, insanlığın giderek teknolojiye bağımlı hale geldiği bir düzen ve değişmeyen, değişse de diğerleriyle aynı olacak üst yapı, gerçekçi bir şekilde ele alınır. Devlete karşılıksız itaat söz konusudur. Suçun hüküm sürdüğü, yeniliklere yenilen bir toplum ve karamsar bir gelecek; yani ütopyanın hayalperestliğine bir tokat gibidir, distopya.

İnsanlığı, bu denli karamsar ama bir o kadar da gerçekçi bakış açısına yönelten; İkinci Dünya Savaşı ve sonrası yaşananlar baskıcı rejimlerdir. Toplum bilimine ait bu terim zamanla kitaplara, daha sonra da filmlere konu olmaya başlamıştır.

Bilim kurgunun bir alt dalı olarak ele alınan distopik filmler kendi arasında; apokaliptik, post-apokaliptik, sahte ütopyik, totaliter, siberpunk, yaratık tabanlı vb. türlere ayrılır. Aslında hepsi apokaliptik (kıyamet sonrası) edebiyatı nadayanır. Ve sonuç olarak hepsinde kaos olduğu bir toplum anlatılır.

Kitaplardan uyarlanmış distopik filmler denilince akla birçok film gelebilir ama naçizane benim aklıma üç film geliyor: George Orwell'in 1984 (Nineteen Eighty-Four)'ü, Kafka'nın Dava'sı ve Anthony Burgess'in Otomatik Portakal'ı.

GEORGE ORWELL - 1984 (Nineteen Eighty-Four)

Büyük savaşlar sonradan dünya üç kutuplu bir yapıya ayrılmıştır: Avrasya, Okyanusya ve Doğu Asya olarak. Ve bunlar sürekli bir savaş halindedirler. Başta ki Büyük Birader ve İngiliz sosyalizm partisi büyük bir korku imparatorluğu kurmuştur. Eski tamamen unutturulmaya çalışılır. Filmin başkahramanı W. Smith farkında olmadan tarihin yok edilmesine yardımcı olur. Bunu farknavardığında kendini sorgulamaya başlar. Çocukların babalarını dahi düşünse suçundan şikayet ettikleri bir toplumda, cinsel dürtüler tamamen yasaklanmıştır. Baskı rejimine rağmen W. Smith, Julia aşık olur. Ve içindeki yalınlığın bir başkaldırına dönüşmesi için O'Brien'le yollan keser. Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır.

"Geçmişe ve geleceğe, düşünce özgürlüğünün olduğu 'Big Brother' çağından, çift düşün çağından ölü bir adamdan, selamlar." diye yazar Winston Smith, her daim gözü insanlığın üstünde olan dev ekranları görmediği küçük bir köşede. Bir şeyler yanlış gidiyordu. W. Smith farkındadır ama harekete geçmeye mecali yoktur. Ta ki Julia ile karşılaşana kadar. Cinsel dürtülerin dahi yasaklandığı, insanların bir makine gibi görüldüğü George Orwell'in 20'li yıllardan bugüne ışık tuttuğu "1984" romanı, 1984 yılında Michael Radford tarafından senaryolaştırılmıştır. Romanda anlatılan dönem ilk başta 1980'li yıllar olarak seçilmiştir. Ancak Orwell'in hastalığı yüzünden romanın tamamlanması gecikmiştir. Orwell romanı 1948'in son iki rakamını değiştirerek romanın zamanını 1984 olarak belirlemiştir. Kitabın ismi de bu şekilde ortaya çıkmıştır. Orwell romanda ince ayrıntılar ve insanın yaşadığı duyguyu o kadar güzel anlatmıştır ki, kitabı okuduktan sonra film size bir az eksik gelebilir. Kitaptan filme uyarlanan senaryolarda büyükleliklerin olduğu herkesçe bilinen bir gerçektir; ancak filmi konunun ağırlığı ve anlatımda kiyoğunluk göz önüne alıp kitaptan ayırarak senaryo şeklinde gözetirsek bizedaha çekici gelebilir. Bu, özellikle 1984 filmi için su götürmez bir gerçektir. Kitapta yer alan bazı bölümler filmde yoktur. Mesela; Julia ve Winston Smith'in birbirlerine zorla ihanet ettirilmesinden sonraki ilk diyaloglar değiştirilmiştir. Kitapta daha yoğun söylemler vardır. Yine filmde Winston Smith'in karamsar havası tam olarak verilememiştir. Ama hakkını vermek gerek, bence başroldeki John Hurt filme çok yakışmış. Ayrıca dönemin şartlarının zorluğu ve romanın yazıldığı tansal baskı açısının senaryolaştırılmasındaki zorluk göz önüne alındığında film fena sayılmaz. İşıksisteminde kullanılan teknikler ile yaratılan karamsar hava da göz önüne alındığında izlenmeye değer distopik bir film.

Film, 1985 yılında İstanbul Film Festivali'nin ilk Altın Lale ödülünü kazanmıştır. Yakın bir zamanda tekrar çekilmek istenmiştir. Ancak henüz bununla ilgili bir çalışma yoktur.

KAFFKA - DAVA (LE PROCES)

Josef K., bir sabah kalktığında işlemediği bir suçtan tutuklanmak üzere kaldığı pansiyona gelen iki memurla karşılaşır. Oysaki kendisi bir bankada çalışan zararsız bir memurdur. İlk başta bunları bir şaka zanneder ancak öyle olmadığını öğrendiğinde işler karışır. Çünkü neyle suçlandığı belli

değildir. Üstelik kendisini savunacak bir mahkeme dahi ortada yoktur. Tutuklanmıştır. Ancak rahatça günlük hayatını devam ettirebilir. Josef, Zamanla bir saplantı hâline gelen davasının gerçek mahiyetini anlayabilecek midir? Aslında dünyanın koca bir mahkeme olduğunu kavrayabilecek midir? Kafka'nın kaleminden çıkan ve Orsan Welles tarafından senaryolaştırılan Josef K.'nin absürt öyküsünü izleyecekisiniz.

Fransız, İtalyan, Alman ortak yapımı olan film, Orson Welles tarafından senaryolaştırılıp, siyah beyaz çekilmiştir. Kafka'nın kalemindeki karamsarlık Orson Welles'in kullandığı önemli tekniklerle hayat bulmuştur. Filmin giriş sahnesi üstten çekilmiştir. Böylece hayatın büyüklüğü ve insanın küçüklüğü vurgulanmıştır. Ve bunun yanı sıra bütün filmin siyah beyaz olması, hayatı boyunca babası tarafından kararlarıyla yargılanan Kafka'nın netlik konusundaki ikilemine gönderme yapmıştır. Bence başrol oyuncusu Anthony Perkins filmin başından sonuna kadar Kafka'nın romanlarındaki ruh halini başarıyla canlandırmış. Film boyunca yargılanmak için bir mahkeme arayan Josef K. adeta tıdellere jme karış bir başkaldın halindedir. Ancak zamanla düzeni kabullenir. Ve yargılanmak için beklemeye başlar. Filmin distopik filmlerle bağlantısı da tam bu noktada devreye girer. Kitabın sonunda Kafka: "Utanç bizimle ve bizden sonra yaşamaya devam ediyor." cümlesiyle distopyaya yenilmişliği daha da vurgularken filmin sonunda Orson Welles jenerik sesiyle, alışmaya, korkmamaya sevk eden söylemleri ve etkilileyici sesiyle, insanlığı distopyaya karşı çıkmaya çağırır. Film boyunca arlatılmak istenen bir nevi Aytmatov'un man kurlaşmış insan modelidir. İnsanlar bir makine haline getirilir. Ve ne olursa olsun sistem haklıdır. Sonuç olarak yok olan sistem ve insan eleştirisini başarılı şekilde yansıtan film, kitaptan uyarlanmanın zoruğuna rağmen dönemin şartları da göz önüne alındığında izlenmeye değer.

ANTHONY BURGESS - OTOMATİK PORTAKAL (A CLOCKWORK ORANGE)

İnsana ait değerlerin yok olduğu bir gelecekte dört arkadaşın cinsellik ve şiddet eğilimleri anlatılır. Bir süre sonra grubun başı Alex yekalanır. Ve insanlığa aykırı bir yöntemle cezalandırılır. Bir şiddet deneyine kobaydır. Deney sonunda serbest bırakılır ve suçla meyil ettiğinde insanlara yaşattıklarını kendi de yaşamaya başlar, işler çığırından çıkar. Anthony Burgess'in da dediği gibi; dünya Alex'in otomatik işleyen bir makine haline gelmeye başlamıştır.

"Tüm hayvanların en zekisi, iyiliğin ne demek olduğunu bilen insan oğluna sistematik bir bası uygulayarak onu otomatik bir makine haline getirenlerle kılıç kadar keskin olan kalemimle saldırmaktan başka hiçbir şey yapamıyorum." diyen Anthony, sosyal kehaneti, karabasan geceleri ve sistemin bulduğu insanlık dışı çözümleri başarılı şekilde ele almıştır. Anthony'nin bu distopyası ile Kubrick'in başarılı yönetmenliği birleşince kült bir film ortaya çıkmış. 1971'de kitaptan uyarılan Otomatik Portakal'ı distopyadan habersiz izlerseniz, içerisindeki şiddet ve cinsellik size fazla gelebilir. Ancak filme distopya çerçevesinden bakarsanız taşlar yerine oturacaktır. Kitapta kullanılan aykırı geleceğin argosu şu anki toplum yapımıza bakıldığında bize fazla gelmese de o dönem için büyük yeniliktir. Görüntü kalitesi ve gelecek zaman vurgusu adına kullanılan renkli sahneler, uzay görünümü kollar, filmi kitaba yaklaştırmıştır. Bunların yanı sıra filmde kullanılan müzikler dayları da her geçen kilmıştır. Ayrıca başrddaki dört karakterin suç işlerken beyaz giymesi, suç ve otomatik makine arasında tezatlığı vurgulamış. Acaba kim suçludur? Alex ve arkadaşları mı yoksa onları ve dünyayı otomatik makine haline getiren sistem mi? İyi bir distopya izlemek istiyorsanız Stanley Kubrick imzalı Otomatik Portakal tam da size göre

@sahinaybke

@dragonna88

@emeldrgn

@derenazapoglu

@kitapkahvetutkunu

@artemiskitaplari

@ipek_ten

@gezgin_yazar

@busra.arslanyilmaz

@gmzbsgl

@minervalikitap

@fundalince

@oblado

@welatwelat20

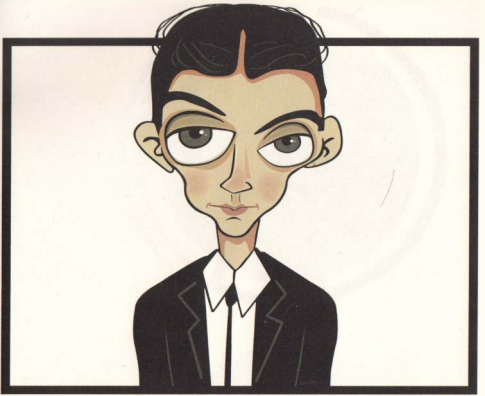
@muzlumarssmallow

@ayse.feride

@dusuncelerdenizii

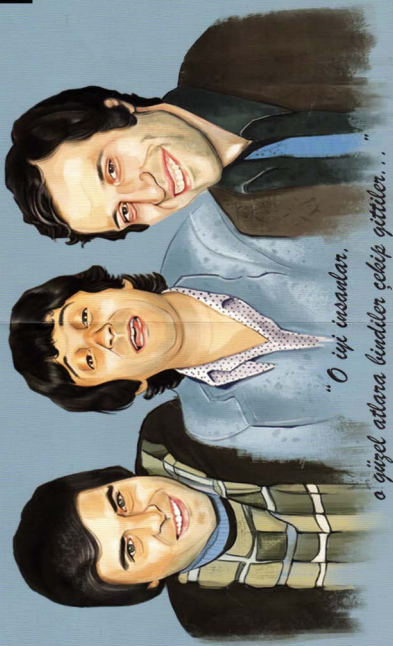
KAFKADÜKKÂN

Kafkaokur Dergisi ürünlerine

www.kafkadukkan.com

adresinden ulaşabilirsiniz.

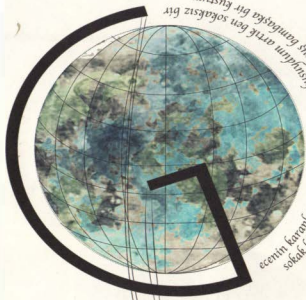
Not: minimaldukkkan.com isim değişikliği ile kafkadukkan.com olmuştur.

"O iyi insanlar,
o güzel atlara bindiler çekip gittiler..."

Yaşar Kemal

ecorin karanlığı altında kimsesiz bir
soğuk kuyuydum, ya da dünyanın içinde
kuyunun başında, kuyunun ortasında bir kuyum.

Kasım Ali Toprak